

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

ANATOMİ ANABİLİM DALI DİSEKSİYON BİYOGÜVENLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, diseksiyon ünitesinde güvenli bir şekilde uygulamaların yapılabilmesi amaçlanmıştır.
- 2) **SORUMLULUK:** Anatomi Anabilim Dalı akademik ve teknik personeli ile öğrenciler.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Öğrencilerin tetanosa karşı aşılması gerekir. Bir öğrencinin diseksiyon sırasında vücudunda kesik oluşursa derhal diseksiyonu durdurmalı, uzman bir eleman rehberliğinde ellerini yıkamalıdır. Yara muayene edilmeli ve iyotlu antiseptiklerle ile muamele edilmelidir. Yaranın derin olması durumunda, öğrenci dikiş için hastaneye götürülmelidir. Yaranın yüzeysel olması durumunda, bir pansumanla daha fazla bulaşmaya karşı korunmalıdır. Ancak yine de hastaneye gitmeli, uygun yara bakımı, antitetanos serumu ve tetanos aşısı olması gereklidir. Yaralanan kişi için durumuna uygun olarak “İstenmeyen Olay Bildirim Formu” ve/veya “Çalışma Sırasında Yaralanma veya Temas Sonrası Enfeksiyon Önleme Formu” doldurulup birim yetkilisine verilmelidir.
  - Diseksiyon ünitesinde herhangi bir şey yemek ve içmek kesinlikle yasaktır.
  - Ziyaretçiler kabul edilecek ise yalnızca koridorlarda ve temiz bölgede bulunması serbest, diğer alanlarda dolaşmaları yasaklanmalıdır.
  - Anatomi Anabilim Dalı’nı ziyaret eden çocukların koridorlarda ve temiz alanda bir yetişkin gözetiminde bulunmalarına izin verilir.
  - Ne personelin ne de öğrencilerin Anatomi Anabilim dalı diseksiyon ünitesine evcil hayvanlarıyla gelmelerine izin verilmez. Anatomi amaçları dışında kullanılan tüm hayvanların Anabilim dalı diseksiyon ünitesine girişleri kesinlikle yasaktır.
  - Kadavra olarak kullanılacak, tek tırnaklı ve geviş getiren hayvanlar, hayvan satıcılarından veya Fakülte Çiftliğinden temin edilir. Anatomi Anabilim dalı sorumlu veteriner araştırma görevlisi tarafından kadavra olacak hayvanın klinik muayenesi yapıldıktan sonra anestezi altında A. carotis comminis’ten kanı boşaltıldıktan sonra kadavra hazırlama işlemi yapılmalıdır. Kadavra olarak kullanılacak, tavşanlar ve kümes hayvanları, hayvan yetiştiricilerinden sağlanır. Bu hayvanlar, Anatomi Anabilim dalı sorumlu veteriner araştırma görevlisi tarafından muayeneleri yapıldıktan sonra ötanazileri yapılarak kadavra olarak kullanılmaya başlanmalıdır.
  - Hayvan yetiştiricilerinden veya Fakülte Çiftliğinden temin edilen hayvanlar Anatomi Anabilim Dalı’na getirildikten hemen sonra ötenazi edilmelidir. Barınaklardan ya da Patoloji Anabilim Dalı’ndan sağlanan hayvanlar ölü olarak anatomi bölümüne getirilebilir. Genel Temizlik ve Hijyen Genel Dezenfeksiyon Protokolü

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Risk bölgesinden çıkmadan önce eller yıkanmalı ve dezenfekte edilmelidir (Bkz.; El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı). Diseksiyon sırasında lateks eldivenlerin kullanılması zorunludur, ancak bu, risk bölgesinden ayrılmadan önce ellerin yıkanması ve dezenfekte edilmesi yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.
- Potansiyel bulaşıcı bir hastalık şüphesi varsa, öğrencilerin lateks eldivenlerini ve önlüklerini ayrı bir tıbbi atık konteynırına attıktan sonra, diseksiyon odasından ayrılmaları istenir. Eller, aletler ve lastik çizmeler yıkanıp dezenfekte edilmelidir. Üzerinde çalışılan kadavra daha sonra kullanılmayacaksa personel tarafından diseksiyon odasının içindeki özel bir tıbbi atık konteynırına atılır. Aletler, kauçuk çizmeler ve personelin özel ayakkabılarının yanı sıra masalar ve diseksiyon odaları iyice yıkanmalı ve dezenfekte edilmelidir.
- Öğrenciler, diseksiyon odasına girer girmez çizmelerini giymeli ve risk bölgesinden çıkar çıkmaz en kısa sürede çıkarılmalı ve her diseksiyon sonrasında raflara yerleştirilmelidir.
- Öğrenciler eve götürmeden önce, her diseksiyon haftasından sonra çizmelerini yıkamalı ve dezenfekte etmelidir. Cihaz ve Ekipman İçin Dezenfeksiyon Protokolü
- Kullanılmış bisturiler kesici-delici atık kutularına ve kirli lateks eldivenler tıbbi atık kutularına atılmalıdır.
- Personel tarafından kullanılan diseksiyon aletleri, her diseksiyon haftasının sonunda, ayrıca her gün yıkanmalı ve dezenfekte edilmelidir.
- Diseksiyon salonları, her diseksiyon haftasının sonunda makine ve endüstriyel deterjanlar ile yıkanmalıdır. Ayrıca, her gün diseksiyon odaları yıkanmalı, su ile durulanmalı ve fırçayla kazınmalıdır.
- Diseksiyon masaları her gün endüstriyel deterjanlarla yıkanmalı ve her diseksiyon haftasının sonunda dezenfekte edilmelidir.

İLGİLİ DÖKÜMANLAR:

- El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı
- İstenmeyen Olay Bildirim Formu
- Çalışma Sırasında Yaralanma veya Temas Sonrası Enfeksiyon Önleme Formu

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

GENEL TEMİZLİK, DEZENFEKSİYON, STERİLİZASYON TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi binalarının mevcut birimlere uygun temizlik ve dezenfeksiyon ve hayvan hastanesinde steril edilmesi gereken aletlerin sterilizasyonu işlemleri ile hastalıklardan korunma ve yayılımın engellenmesi amaçlanmaktadır.
- 2) **SORUMLULUK:** Uygulama kısmında temizlik, teknik ve akademik personel ve öğrenciler; prosedürün işleyişinin devamlılığını sağlamak için de idari ve akademik personel sorumludur.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Kapıları açıp kaparken, bir laboratuvara girip çıkarken özel dikkat gösterilmelidir.
  - Dezenfektan kullanırken uygun elbiseler giyinmelidir. Ayrıca, personeli koruyucu ekipmanlar (maske, yüzü koruyan malzemeler, giyim ve ayakkabılar) kullanılmalıdır.
  - Dezenfeksiyondan önce gözle görülen tüm kirler uzaklaştırılmalıdır. Çünkü görülebilen bu kirler çoğu dezenfektanın etkisini ortadan kaldırabilir. Eğer, bir hortumla yıkama yapılacaksa sıçramaları ve muhtemel enfeksiyöz etkenlerin aerosol bulaşmalarını önlemek için tedbirler alınmalıdır.
  - Kirli/kontamine alanların su ve deterjanla yıkanması, fırçalanması ya da mekanik olarak temizlenmesi dezenfeksiyon işlemlerini engelleyen film tabakasının ve kir kalıntılarının parçalanmasını sağlar.
  - Temizlenmiş bölgenin deterjanlardan uzaklaştırılması gerekir. Çünkü, bazı deterjanlar dezenfektanları inaktive eder ve bu nedenle bölgenin yıkanmasından sonra durulama çok önemlidir.
  - Bölgedeki sıvıların uzaklaştırılması veya kurutulması dezenfeksiyon maddelerinin
  - Seyreltilmesini önlemede çok önemlidir.
  - Bölge dezenfektanlar ile iyice ıslatılır. Özellikle enfeksiyöz etkenlerden şüpheleniliyorsa dezenfektan maddenin 15 dk süre ile yüzeyle temas etmesi sağlanır.
  - Dezenfektanın fazlası su, kâğıt havlu, paspas veya çekçek ile uzaklaştırılır.
  - Bütün yüzeylerdeki dezenfektanlar durulanmalı ve padok ve kafeslerin içerisine yeni bir hasta konmadan önce yeterli bir süre kurutulmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Bununla birlikte dezenfeksiyon işlemi, organik materyaller uzaklaştırıldıktan sonra uygun bir dezenfektan kullanılarak, mevcut ise, bir pulvarizatör yardımıyla sisleme yapılarak alan dezenfeksiyonu yapılabilir.
- Hayvan muayene ve tedavilerinin yapıldığı yaygın olarak kullanılan alanlar (muayene odaları, masaları vb.) kullanıldıktan hemen sonra personel ve öğrenciler tarafından temizlenip dezenfekte edilmesi gerekir. “Genel Dezenfeksiyon Kayıt Formu” ve ayrıca hayvan hastanesinde bulunan hospitalizasyon ünitelerine has “Küçük Hayvan Hospitalizasyon Temizlik-Dezenfeksiyon Takip Formu” ve “At ve Çiftlik Hayvanları Hospitalizasyonu Temizlik-Dezenfeksiyon Takip Formları doldurularak bu gibi alanlara uygulanan dezenfeksiyon işlemleri kayıt altına alınmalıdır. Bu işlemler yürütülürken hasarlı deri ve/veya mukozaların kan ve vücut sıvıları ile teması önlenmelidir.
- Dezenfeksiyondan sonra koruyucu elbise çıkarılır ve eller yıkanır.
- Özel (rutin olmayan) dezenfeksiyon işlemleri sadece eğitilmiş personel tarafından yapılır.
- Birimler içerisinde bulunan tuvalet-lavaboların temizliği ve dezenfeksiyon işlemleri temizlik personeli tarafından yapılmalı ve günlük olarak “Tuvalet-Lavabo Temizlik Takip Formu” doldurulmalıdır.

Alet ve Ekipmanlar İçin Dezenfeksiyon

- Veteriner fakültesi hastanesindeki tüm ekipmanların bulaşıcı hastalık etkenlerinin bulaşma risklerini en aza indirmek için depolanma yerlerine konmadan önce temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi gerekir (Cerrahi aletlerin dekontaminasyonu yıkama ve sterilizasyonuna sonra değinilecektir).
- Veteriner Fakültesinde kırılma ve cıva maruz kalmaları nedeniyle cam termometre kullanılmaz. Elektronik termometreler kullanılır. Elektronik termometrelerin günlük olarak alkol ve/veya klorheksidin mendilleri ile dezenfekte edilmesi gerekir. Plastik termometreler düzenli olarak dezenfektan solüsyonlarına daldırılır.
- Anestezi gibi durumlarda sürekli vücut sıcaklığının monitörizasyonunda kullanılan termometre problemleri kontaminasyonları önlemek için silinir, dışkı materyali uzaklaştırılır ve alkol/klorheksidin solüsyonları ile dezenfekte edilir.
- Yüksek riskli hastalarda bireysel termometreler kullanılır ve sonra temizlenip dezenfekte edilir.
  - Termometreler kirlenirse ya da bir hasta muayenesinden sonra derhal temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Endoskopların her bir kullanımlarından sonra temizlenip uygun dezenfektan ile dezenfekte edilmesi gerekir.
- Endoskoplar sadece görevli fakülte personeli tarafından temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi gerekir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Stetoskopların düzenli olarak sabun ve su ile temizlenmesi ve el dezenfektanı veya %70'lik alkolikle dezenfekte edilmesi önerilir.
- Yüksek riskli hastalarda bireysel stetoskoplar kullanılır ve kullanımdan sonra temizlenip dezenfekte edilir.
- Açık bir şekilde kirlenen veya şüpheli enfeksiyöz hastalıklı bir hastanın muayenesinden sonra stetoskoplar derhal temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

Hastaneden Kullanılmış Olan Cerrahi Aletlerin Toplanması, Ön Temizlik ve Dekontaminasyonu

- Tek kullanımlık malzemeler kullanıldıktan sonra kullanım alanında uygun şekilde ayrıştırılıp kırmızı renkli tıbbi atık poşetine atılmalı ve “Tıbbi Atık Talimatı”na uygun bir şekilde uzaklaştırılmalıdır.
- Aspiratör şişeleri ve benzeri sıvı atık içeren kaplar, taşıma sırasında dökülüp saçılmayı önlemek için, kullanım alanında boşaltılmalıdır.
- Steril edilecek aletler kullanımdan hemen sonra üzerindeki kaba kirden arındırılmalı ve uygun bir enzimatik kullanılarak dekontamine edilmelidir.
- Dekontamine edilmiş aletler kapalı ve korunaklı bir biçimde sterilizasyon ünitesine taşınmalıdır.
  - Tüm bu işlemleri gerçekleştirecek personel eldiven, maske, gözlük ve gereğine göre koruyucu önlük giymelidir.
- Sterilizasyon ünitesine teslim edilen malzemeler için “Sterilizasyon Ünitesi Alet ve Malzeme Teslim Formu” kullanılmalıdır.
- Aletler temizlik ve dekontaminasyon yapılmadan asla steril edilemezler. Sterilizasyon ünitesinde çalışan teknik personel talimatlara sırasıyla uymalıdır.

Aletlerin Sterilizasyonu ve Dezenfeksiyonu

- Kullanılmış tüm aletler sterilizasyon öncesi mutlaka yıkanmalıdır.
- Yıkama işlemi otomatik yıkama, dezenfeksiyon makineleri, ultrasonik temizleyiciler veya elde yapılabilir.
- Enzimatik temizleyiciler kullanıldığında, enzimin aktif olduğu sıcaklık derecesine dikkat edilmelidir.
- Elle yıkamada kullanılan fırçalar, yıkama tankları vb. ekipman her kullanımdan sonra temizlenip dezenfekte edilmelidir.
- Yıkamadan sonra mutlaka etkili bir durulama yapılmalı, aletler üzerinde sterilizasyonu engelleyen ve daha sonra kullanım sırasında hastaya zarar verme riski olan deterjan vb. kalıntıların kalmamasına özen gösterilmelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Son durulama suyu mutlaka kireçsiz, yumuşatılmış olmalı, olanak varsa tüm yıkama işlemlerinde yumuşak su kullanılmalıdır.
- Yıkamada görevli personel su geçirmez koruyucu giysi ve eldiven giymeli, genel koruyucu önlemleri uygulamalıdır.
- Çok parçalı aletler demonte edilerek yıkanmalı, yıkama sonrasında parçalar birleştirilerek fonksiyon kontrolü yapılmalıdır.
- Eklemler açık şekilde yıkama tepsilerine yerleştirilmeli, sivri aletlerin uçlarını koruyan lastik bantları çıkartılmalıdır.
- Küçük parçalar birbirine bağlanarak temizlenmesi güç hale getirilmemelidir.
- Yıkama kaplarına çok fazla alet yerleştirilmemeli, büyük parçalar küçükleri örtecek şekilde konmamalıdır.
- Alet ve malzemeler kurutulmadan paketlenmemelidir.
- Aletlerin temiz, kuru ve çalıştığından emin olunmalıdır.
- Hareketli parçaları olan aletlerde yıkamadan sonra ek yerleri suda çözünen yağlarla yağlanmalıdır.
- Aşınma, paslanma, deformasyon ya da başka tür bir hasar görülen aletler kullanım dışı bırakılmalıdır.

Cerrahi Aletlerin Paketlenmesi

- Steril edilecek malzemeler kullanım anına kadar sterilliğini koruyacak şekilde paketlenmeli ve mutlaka etiketlenmelidir.
- Paket üzerindeki etikette sterilizasyon tarihi, sterilizasyon yöntemi, protokol numarası, paket içeriği gibi sterilizasyon çevrimine ilişkin bilgiler ve paketi oluşturan kişinin ad ve soyadının başharfleri bulunmalıdır.
- Sterilizasyon poşetlerinde sterilizasyon çevrimine ilişkin bilgiler poşetin ısı ile kapatılan kısmının üst dış kısmına yazılmalıdır.
- Paketlemede kullanılan malzeme seçilen sterilizasyon yöntemi ile uyumlu olmalıdır.
- Paketleme malzemesi ve paketleme şekli, kullanım sırasında paket içeriğinin aseptik koşullarda sahaya alınmasını sağlamaya uygun olmalıdır.
- Tekstil paketleme malzemeleri kullanılıyorsa mutlaka her kullanımdan önce yıkanmalı, aşırı kurumaya bırakılmamalı, kesinlikle ütülenmemelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Tekstil paketleme malzemeleri ışıklı masada yırtık, delik ve yıpranma yönünden kontrol edilmelidir.
- Paketlenecek malzemeyi yeterli şekilde örtebilecek uygun boyutta paketleme malzemesi seçilmelidir.
- Zarf ve dikdörtgen yöntemi ile paketlemede çift paketleme malzemesi kullanılmalı ve her kat ayrı paketlenmelidir.
- Zarf ve dikdörtgen yöntemi ile paketlenen setler işlem bandı ile kapatılmalıdır.
- Sterilizasyon poşetleri ısı ile kapatma makinesi ile kapatılmalıdır.
- Birden fazla ve ağır malzemeler çift poşet ile paketlenmelidir.
- Çift poşet paket yapılırsa içteki poşetin ebatları ikinci poşetin ebatlarından daha küçük olmalıdır.
- Poşet paketlerinin kapalı olup olmadığı sterilizasyon öncesi kontrol edilmelidir.
- Sterilizasyon sırasında patlayan, ağzı açılan paketler açılıp yeniden paket yapılarak steril edilmelidir.
- Paketlenecek aletlerin uygun şekilde çalıştığı ışık altında kontrol edilmeli, arızalı aletler tamir edilmeden sete konmamalıdır.
- Metal veya plastik konteynerlerin her sterilizasyon çevriminde filtreleri değiştirilmeli, valf sistemlerinin çalışır durumda olduğu kontrol edilmelidir.
- Tekstil örtüler, delikli, havlu ve ameliyat giysileri ile metal aletlerin ısı ve nem absorpsiyonu özellikleri farklı olduğundan her iki türden malzeme bir arada paketlenmemelidir.

Sterilizasyon Uygulaması

Basınçlı Buhar ile Sterilizasyon

- Buhar sterilizasyonunda uygulanan sıcaklık derecelerine dayanabilen her türlü materyal bu yöntemle steril edilmelidir.
- Steril edilecek malzemenin her noktasının doymuş su buharı ile yeterli süre temas etmesi sağlanmalıdır.
- Sterilizasyon sırasında aletteki ve eşyalar arasındaki tüm hava çıkmış olmalıdır.
- Basınçlı buharla yapılan sterilizasyondan önce, otoklavdan boşaltılan havanın yerine verilen buharın sterilizasyonu tam olmalıdır.
- Malzemeler sterilizatöre sıkışık olarak yerleştirilmemelidir.
- Yeterli bir sterilizasyon için otoklav kullanan personel bu konuda eğitilmiş olmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Buhar sterilizatörüne yüklemede dokuma ve büyük paketler alttaki rafa, küçük paketler üst rafa yerleştirilmeli; kağıt kağıda, plastik plastik yüzeye karşılık getirilmeli; paketler kesinlikle sıkışık yerleştirilmemelidir.
- Buhar sterilizatöründe bohçalar dikey/eğik pozisyonda olmalı ve bohçaların kendi aralarında boşluk olmalı, sterilizatörün duvarıyla arasında 5-10 cm'lik boşluk bırakılmalıdır.
- Alet tepsileri alt rafa yatay yüklenmelidir.
- Alet tepsisi steril edilmek üzere sterilizatöre yatay konacak ise steril edilecek setin buhar geçişine izin verebilecek tel sepetle olması koşulu ile iki set üst üste konabilir.
- Sterilizasyonun kontrolünde biyolojik ve kimyasal indikatörler kullanılmalıdır.
- Sterilizatörün kazan hacminin en fazla %70'i doldurulmalıdır.
- Sterilize edilen bohçalar nem açısından kontrol edilmeli, nemli çıkan bohçalar kullanıma verilmemelidir.
- Kumaş setler, içi çukur olanlar yan yana hafif aşağı bakacak şekilde sterilizatöre yerleştirilmelidir.

Otoklav Kullanırken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Steril edilecek malzemeler otoklavın içine aralarında buharın serbest dolaşabileceği ve bütün eşyaya temas edebileceği bir şekilde yerleştirilmelidir.
- Büyük hacimli eşyalar ile küçük hacimli eşyalar bir arada bulunmamalıdır.
- Çözeltiler, sterilizasyon sırasında taşmayı önlemek için, buldukları kapların en fazla %80'inidolduracak şekilde konmalıdır.
- Steril edilecek eşya paket yapılırken içine buhar girmesini engellemeyecek şekilde ve uygun malzeme ile sarılmalıdır.
- Büyük hacimli sıvıların sterilizasyonu daha uzun sürede yapılmalıdır
- Manometre basıncı 0°C'ye düşmeden otoklavın kapağı açılmamalıdır.
- Buhar Otoklavının Haftalık Temizliği
- Otoklavın iç yüzü sıvı deterjanlı suyla ve yüzeyi çizmeyen malzemeler ile temizlenmelidir.
- Temiz su ile durulanmalı ve mutlaka kurulanmalıdır.
- Çember içinde bulunan filtre çıkarılarak yıkanmalı ve tekrar takılmalıdır.
- Drenaj yuvasında tıkanma varsa bol su ile temizlenmelidir.
- Kontrol paneli üzerindeki lambaların yanıp yanmadığı kontrol edilmelidir.
- Kapı contası sık sık kontrol edilmeli, yırtık ve kopma varsa değiştirilmelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Steril Malzemenin Korunması

- Steril olan malzemeler uygun koşullarda saklanmalı, steril olmuş malzemelerin korunmasının en az sterilizasyon işlemi kadar önemli olduğu unutulmamalıdır.
- Steril malzemeler görevli personel dışında kişilerin girmediği toz ve haşereden korunmuş, doğrudan güneş ışığı almayan bir bölümde korunmalıdır.
- Görevli personel steril malzemelerin korunması konusunda eğitilmiş olmalıdır.
- Açık yarası ve cilt lezyonu olan personel iyileşinceye kadar bu görevde çalıştırılmamalıdır.
- Steril malzeme deposuna girişte temiz önlük ve bone giyilmeli, eller yıkanmalıdır.
- Steril malzemeler taşıma sırasında ve uzun süre bekletilme durumunda toz örtüleri ile kaplı durumda bulundurulmalıdır.
- Toz örtüleri polietilen vb. plastikten yapılmış, yeterli sağlamlıkta, yeni ve temiz olmalıdır.
- Malzemeler sterilizasyondan sonra iki saat içinde koruyucu örtü içine alınmalı ve ağızları kapatılmalıdır.
- Sterilizasyona ilişkin bilgilerin bulunduğu etiket toz örtüsü üzerinde değil doğrudan paket üzerinde olmalıdır.
- Eğer kullanılıyor ise toz örtüsü üzerinde steril olmadığı ve sadece toz ve kirlenmeden koruma amaçlı olduğunu belirten bir işaret bulunmalıdır.
- Temiz alana girişte kullanıldığı durumlarda toz örtüleri çıkartılarak malzeme içeriye verilmelidir. • Uygun malzeme ve yöntemle paketlenmemiş, ıslanmış, paket bütünlüğü bozulmuş, üzerinde sterilizasyona ilişkin bilgi bulunmayan, uygun koşullarda bekletildiğinden emin olunamayan malzemeler steril olarak kabul edilmemelidir.
- Otoklavdan çıktığı anda nemli olan, ıslak ve kirli yüzeylerle temas eden (yere düşen) paketlerin sterilliğine güvenilmemelidir.
- Steril malzeme rafları yerden 20-30 cm yukarda ve tavandan 15 cm aşağıda duvardan 5 cm önde olmalıdır.
- Steril malzemeler ıslanma riskine karşı lavabo altında depolanmamalıdır.
- Kullanımda ilk steril edilip depolanan malzemeler önce kullanılmalıdır.
- Son kullanma tarihi geçen steril malzemeler kullanılmamalı, bu malzemelere yeniden sterilizasyon işlemi uygulanmalıdır.
- Uygun depolama koşullarında polipropilen tyveck poşet ile paketlenen malzemeler 1 yıl, sterilizasyon poşetleriyle paketlenen paketler 6 ay, çift kat tekstil ile paketlenmiş malzemeler 30 gün, çift kat wrap ile paketlenmiş malzemeler 30 gün saklanabilmektedir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

HAYVAN HASTANESİ GÖRÜNTÜLEME MERKEZİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Cerrahi Anabilim Dalı, Görüntüleme merkezinde güvenli bir şekilde uygulamaların yapılabilmesi amaçlanmıştır.
- 2) **SORUMLULUK:** Cerrahi Anabilim Dalı akademik ve teknik personeli, hastane başhekimliği ve öğrenciler.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Enfeksiyöz hastalık şüpheli hayvanlarda radyolojik uygulama gerekli ise günün sonunda yapılmalıdır.
  - Radyoloji bölümündeki personeli bilgilendirmek ve hasta hayvandan enfeksiyöz etkenlerin bulaşmasını engellemek için gerekli işlemleri uygulamak sorumlu klinisyenin birincil görevidir.
  - Eğer radyolojik muayene gün sonuna bırakılmayacak kadar acil ise (cerrahi operasyon gibi) gerekli korunma tedbirleri alınarak “Genel Temizlik, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Talimatı”na uygun olarak muayene odası ve aletler muayene sonrasında temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
  - Bulaşıcı hastalık riski taşıyan hayvanların muayenesine katılan personel ve öğrencilerin emniyetini sağlamak sorumlu klinisyenin görevidir. Radyografi, ultrasonografi ve endoskopi konsültasyonundaki riskler gerekli ise belirtilmelidir.
  - İdari, teknik personel veya öğrenci, hasta sahiplerinde herhangi bir problem şekillendiği ve/veya yaralanma veya enfeksiyon riski durumlarında mutlaka “İstenmeyen Olay Bildirim Formu” ve/veya “Çalışma Sırasında Yaralanma veya Temas Sonrası Enfeksiyon Önleme Formu” doldurulup yetkiliye verilmelidir.
  - Koruyucu giysileri (önlük, eldiven) ve etkili dezenfektanları uygulamadan işlemde sorumlu klinisyen sorumludur.
  - Bölümler ve aletler mümkün olduğunca temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Radyoloji personeli aletlerin temizlik ve dezenfeksiyonunu denetlemelidir.
  - Ultrasonografi problemleri tek kullanımlık eldiven içinde korunmalıdır. Prob ve kablolar muayene sonrasında dikkatlice dezenfekte edilmelidir. Kedi köpekler için kullanılan ultrasonografi yastıkları plastik çantada bulunmalı ve su geçirmez alez ile sarılmalıdır. Atıklar uygun atık kutularına atılmalıdır.
  - Hayvanları ve aletleri kurulumak için kullanılan kâğıt havlular, eldivenler, tek kullanımlık giysiler, idrar ve dışkıları tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.
  - Ultrasonografi cihazı kullanan kişinin temiz olan eliyle ya da hastaya teması olmayan başka bir kişi tarafından kullanılmalıdır. Tek Tırnaklı ve Çiftlik Hayvanları Kliniği enfeksiyöz hastalık ünitesindeki hayvanların görüntülenmesinde mobil cihaz koridorda tutulmalı, padoklara sokulmamalıdır. Muayene sonrasında cihazın tekerlekleri dezenfekte edilmelidir. Üniteye sadece

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

gerekli materyaller alınmalıdır. Ultrasonografi için kullanılan alkol ve jeller ünite üzerinde bulundurulmalıdır.

- Radyoloji muayenesini yapan kişinin elleri hastanın enfeksiyöz durumuna bakılmaksızın her vakada yıkanmalı ve antisepsisi sağlanmalıdır (Bkz: El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı).
- Personel ve öğrenciler hastaya dokunurken tek kullanımlık önlük ve eldiven giymelidir.
- Hastayla teması olan tüm kişiler işlemler tamamlandığında ellerini iyice yıkamalı ve ardından el antiseptiği kullanılmalıdır.
- Bilinen ya da şüpheli enfeksiyöz hastalık muayenesinden sonra, radyografi uygulama odası tekniker veya klinisyen tarafından mümkün olan en kısa zamanda kapatılmalı ve dezenfekte edilmelidir. Hayvanları ve aletleri kurulumak için kullanılan kağıt havlular, eldivenler, tek kullanımlık giysiler, idrar ve dışkıları tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.
- Görüntüleme uygulamasına katılacak kişi sayısı mümkün olduğu kadar kısıtlanmalıdır.
- Radyoloji ile çalışan tüm personel ve öğrenciler radyasyon koruyucu giysiler giymeli ve personel yaka kartı ve dozimetrelerini takmalıdır. Tek Tırnaklı ve Çiftlik Hayvanları Kliniği Hastalarında Röntgen Çekimi
- Bilinen veya şüpheli enfeksiyöz hastalıklı hayvanların sayısı fazla olduğunda mümkün olduğunca portatif radyografiler kullanılmalıdır.
- Küçük ruminantlar görüntüleme bölümüne mümkünse sedye ya da el arabasıyla taşınmalıdır.
- Tek Tırnaklı ve Çiftlik Hayvanları Kliniklerine giren öğrenci ve personel bu bölge protokolüne uygun giyinmelidir. Küçük Hayvan Kliniği Hastalarında Röntgen Çekimi
- Eğer, bilinen ya da şüpheli enfeksiyöz hastalık varsa, hastalar görüntüleme yapıncaya kadar kendi barınaklarında tutulmalıdır.
- Hastanede kontaminasyonu en aza indirmek için mümkün olduğu kadar sedye ve taşıma kafesleri bulunmalıdır. Görüntüleme Odaları ve Aletler
- Bilinen veya şüpheli enfeksiyöz hastalık vakalarından sonra temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri yapılmalıdır
- Bilinen veya şüpheli enfeksiyöz hastalık vakalarından sonra kurşun önlük ve eldivenler dezenfektanlı spreylerle temizlenmelidir.
- Tüm aletler günlük olarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

İLGİLİ DÖKÜMANLAR:

- Genel Temizlik, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Talimatı
- El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı
- İstenmeyen Olay Bildirim Formu
- Çalışma Sırasında Yaralanma veya Temas Sonrası Enfeksiyon Önleme Formu

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

KÜÇÜK HAYVAN POLİKLİNİĞİ BİYOGÜVENLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Küçük Hayvan Polikliniği ve bağlı ünitelerinde güvenli çalışma koşullarının sağlanabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.
- 2) **SORUMLULUK:** Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Küçük Hayvan Polikliniğinde uyulması gereken tüm kurallardan- fakülte öğrenci ve teknik, idari (başhekimlik) ve akademik personelleri sorumludur.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Tüm personel ve öğrenciler enfeksiyöz hastalık taşıma riskini azaltmak için hastaneye özgü kıyafet giymelidir.
  - Tüm personel ve öğrenciler, elbiseleri temiz olmalı, temiz ve uygun ayakkabı giymelidir. Ayakkabılar kapalı kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir olmalıdır.
  - Koruyucu elbiseler (önlük vs.) ve ayakkabılar dışkı, idrar, kan, nazal eksudat ve diğer vücut sıvıları ile kontamine olduğunda değiştirilmeli veya temizlenmelidir.
  - Muayene salonlarında hiçbir şekilde gıda ve sıvı tüketilmemelidir. Ayrıca gıda ve içeceklerin saklanması için izin verilmemelidir.
  - Küçük Hayvan Polikliniği, non-enfeksiyöz ve enfeksiyöz hospitalizasyon ünitelerinde kalan hastalar için kafes hijyeni çok önemlidir. Bir kafese yeni bir hayvan girmeden önce dışkı, kan, idrar, tüm organik materyal ve kirler uzaklaştırılmalıdır. Temizlikten sorumlu personel kafesleri ve koridorları her gün temizlemelidir. Kafeste kir görüldüğünde kafese “Temizle” uyarısı asılmalıdır.
  - Hayvan taburcu edilirse kafes mümkün olan en kısa sürede temizlenmelidir.
  - Yeni doğanlar için hijyen çok önemli olduğundan dışkı ya da altlıkta ıslaklık-nem tespit edildiğinde kafes temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
  - Bulaşıcı hastalık taşımayan hayvanların kullandığı hospitalizasyon ünitesindeki kafesler düzenli olarak boşaltılmalı, temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Kafesler farklı hayvanların kullanımını arasında ve günde en az bir defa temizlenmeli-dezenfekte edilmelidir.
  - Enfeksiyöz hastalık veya şüphesine sahip bir hayvanın kafesine “Dezenfekte et” ibaresi asılmalıdır. Temizlik personeli kafesi mümkün olan en kısa sürede boşaltıp, temizleyip dezenfekte etmelidir. Kafes dezenfekte edilinceye kadar bulaşıcı bir alan olarak düşünülmeli ve temizlik- dezenfeksiyon işleminden önce hayvan girişi kesinlikle olmamalıdır.
  - Hayvanın hospitalizasyonu sırasında yem ve su kapları düzenli olarak temizlenmeli (ihtiyaç duyulduğunda ya da günde en az 2 defa) ve farklı hayvanların kullanımları arasında temizlenip dezenfekte edilmelidir. Su kabındaki su düzenli aralıklarla kontrol edilmeli ve kap temizlendikten sonra günde en az 2 defa temiz su ile doldurulmalıdır. Hayvanın iştahı hasta kartına günlük olarak not edilmelidir. Gıda hayvanlar için uygun kaplara koyulmalıdır. Non-

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

enfeksiyon ve enfeksiyon hospitalizasyon ünitelerinin gıda ve su kapları kesinlikle birbirinden ayrı olmalı ve karıştırılmamalıdır.

- Hayvanlar mümkün olduğunca temiz tutulmalı, tüm akıntılar ve sekresyonlar bulaştığı yerden uzaklaştırılmalıdır. Kirli hayvanlar yıkanmalı ve tüm hayvanlar düzenli olarak taranmalıdır.
- Kafesin etrafındaki alan temiz, düzenli olmalıdır. Kafesin etrafında medikasyon materyali, kafes altlığı ve öğrenci-çalışan elbisesi vs. olmamalıdır.
- Hayvan kafes dışına defekasyon yaparsa gaita derhal uzaklaştırılmalıdır. Hayvan bina içine ya da sert bir zemine ürinasyon yaptığında idrar derhal uzaklaştırılmalı ve zemin temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve kurutulmalıdır. “Genel Temizlik, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Talimatı”na uyulmalıdır.
- Tüm çalışan ve öğrenciler kişisel hijyenlerinden sorumludurlar.
- Her bir hastaya temas öncesi ve sonrası eller alkol bazlı bir el dezenfektanı ile temizlenmeli veya yıkanmalıdır. Eller ayrıca muayene salonlarının dışına çıkılacağı zaman da aynı şekilde temizlenmeli veya yıkanmalıdır.
- Enfeksiyöz hastalık riski taşıyan veya immün yetersizliği olan hayvanlar gibi yüksek riskli hastalara temas edileceği zaman temiz muayene eldivenleri giyilmelidir. Akıntı, sekresyon veya yarayla temas edileceği zaman da temiz muayene eldiveni giyilmelidir (Bakınız; El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı).
- Poliklinikte herhangi bir istenmeyen olay ve/veya yaralanma veya enfeksiyon şüphesi yaşanması durumunda derhal “İstenmeyen Olay Bildirim Formu” ve/veya “Çalışma Sırasında Yaralanma veya Temas Sonrası Enfeksiyon Önleme Formu” doldurulmalı ve birim yetkilisine iletilmelidir.
- Dışkı, sekresyon ve kan ile kontamine olan yüzeyler veya ekipman temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Genel Dezenfeksiyon Protokolü
- Tüm ekipman (ağızlık, spekülem, forseps vs.), hastada kullanımı bittikten sonra ve diğer hastada kullanmadan önce %70’lik izopropil alkol ya da %0,5’lik klorheksidin kullanılarak temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Öğrencilerin ve akademik personelin sahip olduğu stetoskop gibi ekipmanlar rutin olarak temizlenip dezenfekte edilmelidir.
- Dezenfeksiyon öncesi tüm organik materyal uzaklaştırılmalıdır.
- Kirlenen kafes, duvarlar, kapılar, su ve yem kapları su ve deterjan ya da sabunla ovulmalı ya da mekanik olarak temizlenmelidir. Temizlenen bölge deterjan rezidüsünü uzaklaştırmak için durulanmalıdır. Durulanan bölgenin drenajına ya da mümkünse kurumasına izin verilmelidir.
- Kirlenen kafeslerin, duvarların, kapıların, su ve yem kaplarının yüzeyleri ideal olarak 15 dakika dezenfektan ile temas etmelidir (pulvarizatör yardımı ile sisleme yöntemi ve/veya direkt dezenfektan sıvısı ile temas ile). Aşırı dezenfektan su ile uzaklaştırılmalıdır. Dezenfektan daha sonra tüm yüzeylerden durulanmalıdır (sisleme yöntemi ile yapıldığında çökme ve kurumaya bırakılmalıdır).
- Dezenfeksiyon işleminden sonra temizlik yapan kişi koruyucu elbisesini çıkarmalı ve ellerini yıkamalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Muayene odaları gibi tüm çok amaçlı kullanım alanları hastalar arasında düzenlenmeli, temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Yürüme alanları her gün düzenli olarak ve her defekasyon gibi biyolojik materyal ile bulaştıktan sonra doğrudan temizlenmelidir.
- Park alanı ve etrafı düzenli olarak haftalık kontrol edilmeli ve tüm biyolojik ve diğer tüm atıklar temizlenmelidir. Paspaslar ve Ayak Banyoları
- Paspaslar hayvan izolasyon kısmına girişte bulunur ve her sabah değiştirilmelidir. • Ayak banyo solüsyonları her sabah değiştirilmelidir.
- Ayak banyo solüsyonunda kuruma, azalma görüldüğünde derhal yeniden hazırlanmalıdır.
- Personel ve öğrenciler her karşılaştıkları yerde paspasları ve ayak banyolarını kullanmalıdır. Ekipmanların Dezenfeksiyon Protokolü
- Mide, idrar, kursak vb sondaları, ağız padanları, otoskop uçları, endoskopları vs. içeren tüm ekipman veya diğer malzemeler farklı hastalar arasındaki kullanımda temizlenmeli ve dezenfekteye de sterilize edilmelidir.
- Cerrahi ekipman gibi sterilize edilen ekipmanlar kullanımdan sonra su ve sabunla temizlenmeli ve %0,5'lik klorheksidin solüsyonu ile dezenfekte edilmelidir. Ekipman daha sonra uygun sterilizasyon yöntemi ile sterilize edilmelidir.
- Dışkı, sekresyon veya kanla gibi biyolojik ürünlere temas eden, bulaştıran ekipmanlar/malzemeler ve yüzeyler temizlenmeli ve derhal dezenfekte edilmelidir. Özellikle enfeksiyöz hastalıklı veya enfeksiyöz hastalık şüphesi bulunan hayvanlarda çok önemlidir.
- Enfeksiyöz Hastalık Yoğun Bakım Üniteleri/Kabinleri: Böyle bir hastada kullanılan tüm ekipman bu hastaya özgü olmalıdır ve her hastaya ait bir kutuda saklanmalıdır. Her bir uygulamadan sonra alkol ve/veya %0,5'lik klorheksidin solüsyonu ile materyal temizlenmelidir. Bu hastalarda kullanılan tasmalar sadece bunlarda kullanılmalı ve diğer hastalarda kullanılmamalıdır. Bu tasmalar düzenli aralıklarla alkol ve/ya da %0,5'lik klorheksidin solüsyonuna daldırılarak dezenfekte edilmelidir. Bu yoğun bakım kabinleri yeni bir hastada kullanılmadan önce kontrol edilmeli, bir kez daha temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Non-enfeksiyöz hastalıklar kısmında kullanılan öğrenci ve akademik personelin sahip olduğu stetoskoplar düzenli aralıklarla (günün başlangıcında ve sonunda) kendileri tarafından alkol veya el sanitasyon solüsyonu ile dezenfekte edilmelidir. Görünen bir şekilde kirlenen veya bulaştırıcı hastalıklı veya şüphesi bulunan hastaya temas eden stetoskoplar temizliğin ardından derhal dezenfekte edilmelidir.
- Elektronik termometreler günlük olarak alkol ve/veya klorheksidinle mendillerle iyi bir şekilde dezenfekte edilmelidir. Plastik termometre kılıfları düzenli aralıklarla dezenfektan solüsyonuna daldırılmalıdır. Bulaştırıcı hastalıklı veya şüpheli hayvanların kendisine ayrılan bireysel termometreleri olmalıdır. Bunlar hospitalizasyon süresince boklarının üzerinde tutulmalıdır. Bunlar görünür bir şekilde kirlendikten, her bir muayeneden ve hasta taburcu olduktan sonra temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Klinisyenlerin sıklıkla kullandığı makas ve benzeri ekipmanlar çok sayıda hastada kullanılabilir, fakat hastalar arası kullanımda temizlenmeli ve alkol veya %0,5'lik klorheksidin solüsyonu ile dezenfekte edilmelidir. Küçük Hayvan Polikliniğine Getirilen Hayvanların İdaresi Ayakta Tedavi Edilen Hastalar
- Enfeksiyöz hastalık semptomları göstermeyen hastalar sahipleri ile birlikte bekleme alanında bulunabilirler.
- Akut kusma, ishal, öksürük veya burun akıntısı şikayetlerine sahip hastalar bir öğrenci ya da veteriner hekim kontrol edinceye kadar arabalarında kalmalıdır.
- Bulaşıcı hastalık riski taşıyan hastalar doğrudan muayene odasına alınmamalıdır. Hastanın buraya nakli sedye veya bir kafes aracılığıyla olmalıdır. Eğer, böyle bir hasta doğrudan danışma/hasta kayıt masasına getirilmişse danışmadaki sorumlu kişi hemen ilgili veteriner hekim ile temasa geçip hastayı derhal enfeksiyon muayene odasına almalıdır. Hasta enfeksiyon muayene odasına en kısa yoldan ulaştırılmalıdır. Böyle bir hastanın konulduğu oda kapatılmalı, sorumlu hekim ve öğrenciler dışında kimse girmemeli ve kapısına “Kullanmayın” veya
- “Girmeyin” ibaresi asılmalıdır. Hastanın işlemi bitirdikten sonra oda temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Hospitalizasyon Üniteleri
- Bulaşıcı hastalık şüpheli hayvanlar mümkün olduğunca ayakta tedavi edilmeye veya hastanede yatırılmadan tedavi edilmeye çalışılmalıdır. Ancak yatırılması gerekli ise de enfeksiyon/izolasyon hospitalizasyon ünitesinde sabit bir kafeste yatırılmalıdır.
- Yatan hasta kafesleri sorumlu veteriner hekim tarafından belirlenir. Tahsis edilen kafes temiz olmalıdır.
- Hastanın yatırıldığı kafese hasta sahibi, yatıran anabilim dalı, sorumlu hekim ve hasta hakkında bilgi notu yazılır.
- Hastaya ait hasta yatağı, battaniye, tasma, sevk kayışı gibi aksesuarlar hasta sahibine geri verilir. Hasta sahibi bu aksesuarların kalmasında ısrarcı ederse tekrar geri verilmeyeceği konusunda bilgilendirilmelidir.
- Şüphelenilen ya da tanısı koyulan enfeksiyon durumu bilgilendirme kartına yazılmalıdır.
- Hastanın ısırma, zoonoz hastalık vb gibi özel bir durumu var ise kafese bu durumu ile ilgili bilgilendirme notu eklenmelidir.
- Çiğ et ya da kemik gibi yiyecekler verilmez ve hayvana aksi söylenene kadar temiz su verilir.
- Sorumlu hekim hastanın diyetini belirler, gıda alımı olup olmayacağı, beslemenin nasıl yapılacağı, kafes üzerindeki nota sorumlu hekim veya öğrenci tarafından yazılmalıdır.
- Hastaları kafesten kafese taşıma yasaktır. Hasta kafesten alınıp yürütüldüğü sırada kafes temizlenir. • Mamalar uygun torbalar, konserve kutuları veya plastik kaplarda muhafaza edilir.
- Mümkün olan en az miktarda gıda küçük hayvan hospitalizasyon buzdolabında saklanır.
- Dolu kafesler günde en az 2 defa temizlik personeline temizlenir ve gerekliyse tekrar uygun şekilde hazırlanır. Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri günlük olarak “Küçük Hayvan Hospitalizasyon Temizlik-Dezenfeksiyon Takip Formu”na işlenir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Kontagiyöz hastalıklı hayvan sahiplerinin hastalarını ziyaretleri, ötenazi gibi durumlar hariç yasaktır. Diğer hastaların ziyaret saatleri hastane başhekimliğince belirlenir ve genel hijyen kuralları çerçevesinde mümkündür.
- Hasta taburcu edildiğinde kafese “temizle” uyarısı asılır. Enfeksiyon Hospitalizasyon Ünitesine Giriş
- Klinik elbisesi enfeksiyöz hospitalizasyon ünitesinin kıyafet değişim bölümünde veya dışında çıkarılmalıdır. Üniteye giriş çıkışı minimize etmek için gerekli tüm ekipman klinisyenin yanında olmalıdır. Ayak paspası veya banyosu kullanılmalıdır ve dezenfektanlar sık sık kontrol edilip yenisi ile değiştirilmelidir. Eller yıkanmalı ve el dezenfektanı ile dezenfekte edilmelidir. Ünite kıyafet değişim alanında (köpek enfeksiyon hospitalizasyon girişi) üniteye ait çizme, galoş, üniteye ait tulum veya tek kullanımlık önlük giyilmeli, maske, eldiven ve/veya bone takılmalıdır. • Rektal tuşe, rektal ısı ölçümü, apse manipülasyonları gibi çevreyi kontamine edecek/edebilecek prosedürler hastada en son uygulamalar olarak yapılmalıdır.
- İdrar ve dışkı gibi organik materyalin oda içinde yayılmamasına dikkat edilmelidir. Kesici ya da delici materyal uygun bir şekilde kullanılmalı ve prosedür bittikten sonra sarı kesici delici tıbbi atık kutularına atılmalıdır.
- Hasta bakımı bittikten sonra kontamine olan yüzeyler temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Prosedür bittikten sonra termometre, stetoskop ve diğer materyal ve ekipmanlar %70’lik izopropil alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- Üniteden çıkışta bariyer giysiler çıkarılmalı ve tıbbi atık/kirli poşetine atılmalıdır. Eller yıkanmalı veya dezenfekte edilmelidir.
- Enfeksiyon hospitalizasyon ünitesindeki kapı kolları günlük olarak dezenfekte edilmelidir.
- Enfeksiyon hospitalizasyon ünitesinden kliniğe hasta geçişi Biyogüvenlik Komisyonu başkanı ve Hastane Başhekimine iznine bağlıdır. Diğer durumda tedavilerin tamamı enfeksiyonhospitalizasyon ünitesindeki tedavi alanında yapılmalıdır.
- Bu hastalara, küçük hayvan polikliniğinde müdahale edilecekse (ultrason, röntgen muayenesi, cerrahi operasyon vs.) müdahaleleri mümkünse gün sonuna bırakılmalıdır. Hastalar çevreyi en az kontamine edecek yoldan nakledilmelidir. Bu hayvanların temas ettiği tüm yüzeyler temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Hastalara ultrasonografik muayene yapıldıktan sonra ultrason cihazı temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Hastalara EKG yapılmışsa EKG temizlenmeli ve %0,5’lik klorheksidin veya %70’lik izopropil alkol ile dezenfekte edilmelidir.
- Enfeksiyon hospitalizasyon ünitesindeki hayvanların cerrahi müdahalesinde kullanılan tüm materyali teknik görevli temizlemeli, dezenfekte etmeli ve daha sonra sterilize etmelidir. Bu materyal ağız kilitli plastik poşetlerde taşınmalıdır.
- Cerrahi operasyon yapılacak veya anestezi uygulanacak hastaların eğer enfeksiyöz hastalıkları varsa veya şüphesi taşıyorlarsa formlarına bu durum yazılmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Anestezi makinesi uygulamadan sonra temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Oksijen uygulama aparatındaki doku artıkları sabun ve su ile temizlenmeli ve daha sonra durulanmalıdır. Daha sonra klorheksidin solüsyonunda 15 dakika bekletilmeli ve sonra durulanmalıdır.
- Enfeksiyon Hospitalizasyon Ünitesindeki Hastaların Anestezi ve Cerrahi İşlemleri
- Enfeksiyon hospitalizasyon ünitesindeki hastalarla temas edecek personel veya öğrenciler üniteye has uygun kıyafeti giymelidir.
- Enfeksiyöz hastalıklı hayvanların cerrahi işlemleri mümkünse gün sonuna ertelenmelidir.
- Üniteye hastaların cerrahi işlemlerinden sonra tüm yüzeyler temizlenmeli ve sonra dezenfekte edilmelidir. Tüm cerrahi ekipman temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Sonra tüm cerrahi ekipman kapalı bir şekilde temizlik ve sterilizasyonunun yapılabilmesi için enfekte materyal olduğu yazılarak sevki sağlanmalıdır. Küçük Hayvan Cerrahi ve Anestezi İşlemleri
- Temiz cerrahi elbiseler, boneler, galoşlar ve maskeler cerrahi birimindeki alanlara girmeden önce giyilmelidir.
- Cerrahi biriminde yüksek standartta hijyen ve temizlik sağlanmalıdır.
- Operasyon yapılacak bölge aseptik olarak hazırlanmalı. Asepsi tüm operasyon süresince korunmalıdır.
- Gereksiz giriş ve çıkışlar yasaklanmalıdır.
- Anestezi alanı ile cerrahi yapılan alan arasındaki geçişler minimize edilmelidir.
- Enfeksiyöz hastalıklı veya şüpheli hayvanların cerrahiye hazırlık işlemleri: Enfeksiyöz hastalıklı veya şüpheli hayvanların cerrahiye hazırlık işlemleri hayvanın kafesinde ya da enfeksiyon hastalıklı hastalar için uygun muayene odasında yapılmalıdır. Burada kullanılan malzeme artıkları derhal uygun bir şekilde uygun atık kovasına atılmalı ve tüm yüzeyler temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve kurutulmalıdır.
- Hastalar arası temastan önce tüm eller yıkanmalı ve el dezenfeksiyonu yapılmalıdır.
- Dışkı ve idrar bulaşan bölgeler bu organik atıklar uzaklaştırıldıktan sonra derhal temizlenmelidir. • Enfeksiyöz hastalıklı veya şüpheli hayvanların anestezi işlemleri: Hasta kafesinde veya izolasyon biriminde premedikasyona alınmalıdır. Anestezi uygulamasından hemen önce anestezi hazırlık bölümüne getirilmelidir. Nakil işlemi sırasında kafes veya sedye kullanılmalıdır. Tüm kontamine ekipman temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve sonra sterilizasyona gönderilmelidir. Enfeksiyöz hastalıklı veya şüpheli hayvanların durumları anestezi formuna yazılmalıdır. Anestezi Uygulama Alanı:
- Cerrahi işlem uygulanacak bölgenin operasyondan önce bakteri kolonizasyonuna imkan vermemek için bir gün öncesinden tıraş edilmesi yasaktır.
- Aksi karar verilmedikçe cerrahi hastalar operasyondan bir saat önce anestezi uygulama alanına getirilmelidir. İntravenöz kateter aseptik olarak yerleştirilmelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Operasyondan sonra kontamine elbiseler plastik torbaya yerleştirilmeli ve temizlik birimine gönderilmelidir.
- Operasyondan sonra enfeksiyon hastalığı veya şüphesi olmayan hastalar anestezi hazırlık veya uyanma bölümünde uyandırılabilir. Enfeksiyon hastalığı bulunanlar ise kafeslerinde uyandırılır.
- Sedyeler temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve sonrasında durulanmalıdır.
- Oksijen uygulama aparatındaki doku artıkları sabun ve su ile temizlenmeli ve daha sonra durulanmalıdır. Daha sonra klorheksidin solüsyonunda 15 dakika bekletilmeli ve sonra durulanmalıdır
- Anestezi makinesi vakalar arasında temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.
- Cerrahi salonu temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Tüm kontamine ekipman temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve plastik poşetlere koyulup temizlik birimine gönderilmelidir. Zoonoz Hastalıklı Hastaların Cerrahi İşlemleri
- Zoonoz hastalıklı hayvanların cerrahi işlemlerinden mümkün oldukça kaçınılmalıdır. Cerrahi işlem için çok zorunlu kalırsa bu işlem mümkünse gün sonunda yapılmalıdır.
- Cerrahi salonunda en az trafik sağlanmalı ve kontaminasyonu azaltacak tedbirler alınmalıdır.
- Operasyondan sonra kontamine giysiler plastik torbaya koyulmalı ve üzerine enfeksiyon hastalıklı olduğuna dair uyarı yerleştirilmelidir. Temizlik birimine gönderilmelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

TEHLİKELİ KİMYASAL ATIK TALİMATI

1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan tehlikeli kimyasal atıkların doğanın kirlenmesine meydan vermeyecek şekilde toplanmasının, taşınmasının sağlanması için hazırlanmıştır.

2) **SORUMLULUK:** İdari, akademik ve teknik personel ile öğrenciler.

3) **UYGULAMA:**

Genotoksik atıklar

- Fakülte bünyesinde bu sınıf da en çok ortaya çıkan atık ethidium bromide'dir. Bu maddenin atıkları (jel) sadece bu maddeye özgü etiketli kutularda saklanır. Kutunun $\frac{3}{4}$ dolduğunda Tehlikeli Kimyasal Atık Depo Sorumlusuna teslim eder. Çözelti halinde bu maddeyi içeren atıklar, her birimde bulunan 'Hazardous Laboratory Chemicals Disposal Guide' kitabının 222. sayfasında belirtilen prosedür ile zararsız hale getirilir.
- Radyoaktif özellik taşıyan atıklar sadece bu maddeye özgü etiketli uygun kaplara alınır. Kullanım yerinde tutulmaz derhal kullanıcısı tarafından Tehlikeli Atık Deposuna teslim edilir.

Kimyasal tehlikeli atıklar

- Kimyasal atıkların biriktirilmesinde ekte verilen 'birbirine karıştırılmaması gereken kimyasallar listesi' dikkate alınır.
- Ortaya çıkan organik çözücüler her birime verilen etiketli 10 litrelik polietilen bidonlarda saklanır. Bu bidonlar Kimyasal Madde Depolama Prosedürüne göre muhafaza edilir.
- Formaldehit içeren atıklar, satın alındığı kaplarda biriktirilir (Kaplar Tehlikeli Kimyasal Atık yazılı etiket ile tanımlanır).
- Kaplar dolduğunda uygun şekilde kapatılarak Tehlikeli Kimyasal Atık Depo Sorumlusuna teslim edilir.
- Bu prosedürde belirtilmeyen atıklara, her birimde bulunan 'Hazardous Laboratory Chemicals Disposal Guide' kitabında belirtilen prosedür uygulanır.

Katı tehlikeli atıklar

- Bu sınıftaki atıklar, kapaklı tehlikeli atık kovaları içine alınır. $\frac{3}{4}$ dolduğunda ağzı kapatılarak Tehlikeli Atık Deposuna teslim edilir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

TIBBİ ATIK EKİPMANI TEMİZLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi binalarında, Hayvan Hastanesinde üretilen tüm tıbbi atıkların hasta, veteriner hekim ve hastane çalışanlarının sağlığını tehdit etmeyecek şekilde minimizasyonu, cinslerine göre ayrıştırılması, toplanması, taşınması, geçici depolanması, kurumdan uzaklaştırılması, kayıt altına alınması ile ilgili standart bir yöntem belirlemektir.
- 2) **SORUMLULUK:** Bu talimatın uygulanmasından Hastane Başhekimliği, İç Hizmetler Birimi ve temizlik ile ilgili personel sorumludur.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Kliniklerde biriken atıklar türlerine göre ayrı ayrı toplanarak, temizlik personeli tarafından katlarda bulunan atık toplama alanına getirilir. Burada her bir atık türü için ayrılmış alanlarda atıklar geçici olarak depolanır.
  - Atık toplama alanında biriken atıklar, geçici depolama alanına götürülür. Hastane içinde toplama ve taşıma esnasında atık toplama kutularının kapalı olmasına dikkat edilir.
  - Tüm atıklar için geçici depolama alanlarında toplanan atıkların bekleme süresi 48 saati aşmaz.
  - Veteriner fakültesi nekropsi salonundaki tüm atıklar türlerine göre ayrıştırılmış atık kovalarından alınarak türlerine göre ayrılmış konteynirlarda ara atık aktarma odalarına götürülerek toplanır.
  - Evsel nitelikli atıklar bölümlerde biriken çöp kovalarından Temizlik Personeli tarafından alınarak katlarda bulunan atık ve ara toplama alanına getirilerek evsel atıklar için ayrılan alana bırakılır. Daha sonra katlarda bulunan atıklar, evsel atık taşıma personeli tarafından geçici depolama alanına taşınır.
  - Tıbbi atık alanı, her boşaltıldığında 1/100 oranına sulandırılmış çamaşır suyu ile (20 litre) plastik fırça kullanılarak fırçalanır ve en az 30 dk bu şekilde bırakılır ardından arabadaki su boşaltılır ve temiz su ile durulanarak kurumaya bırakılır.
  - Tıbbi Atık Taşıma Personeli, tıbbi atık toplama işlemi sırasında tıbbi atık yönetmeliğine uygun kolay yıkanabilen turuncu renkli özel kıyafet ve çizme giymeli, kauçuk eldiven takmalıdır. Bu özel kıyafet ve ekipmanlar diğer temizlik elemanı kıyafetlerinden ayrı bir alanda muhafaza edilmelidir. Eldivenli elle kesinlikle yüzeylerle temas edilmemeli, gereken her durumda bir eldeki eldiven çıkarılarak hareket edilmelidir ve “El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatına” uyulmalıdır.
  - Atık toplama işlemi sırasında mavi veya siyah atık poşeti içinde tıbbi atık görülürse temizlik personeli bu atık poşetini uygun boyda kırmızı atık poşeti içine koyarak tıbbi atık olarak ortamdaki uzaklaştırılmalıdır.
  - Geçici depolama alanında bekleyen tıbbi atıklar anlaşmalı bir firma tarafından günlük olarak alınır. Tıbbi atıklar Taşıyıcı firmam tarafından tartılarak alır. Tıbbi atıklar Ulusal Atık Taşıma Formu ile (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan form) Belediyenin tıbbi atık bertaraf için yetkilendirdiği Tıbbi atık bertaraf yüklenicisine karşılıklı imzalanarak teslim edilir.
  - Yüklenici, tıbbi atık taşıma aracı Tıbbi Atık Yönetmeliğine uygun özelliklere sahiptir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

TIBBİ ATIK TALİMATI

- 1) AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan tıbbi atıkların kontaminasyona meydan vermeyecek şekilde toplanmasının, taşınmasının sağlanması için hazırlanmıştır.
- 2) SORUMLULUK:** Faaliyetleri sonucu tıbbi atık üreten tüm Anabilim Dalları ve Fakülte Hastanesini kapsar.
- 3) UYGULAMA:**

Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması ve Biriktirilmesi

- Evsel nitelikli atıklar;** klinik, idari birim ve kantinde siyah poşetlerde kovalarda toplanmaktadır (enfekte olmamış materyaller ve yiyecek artıkları, vs.). Temizlik personeli sabah, öğle, akşam ve gerekli oldukça, çöp kovalarını boşaltmakta ve belediyeye ait konteynera atılmaktadır.
- Tıbbi atıklar;** kliniklerde kırmızı poşetlerde toplanmaktadır. Üzerinde “Dikkat Tıbbi Atık” yazısı ve “Uluslararası Biyotehlike” amblemi bulunur. (Hasta hayvan vücut sıvıları ve kanı ile temas etmiş tüm malzemeler, eldiven, hasta örtüsü, vs.) Fakülte içi enfeksiyon yapıcı atıkların olduğu yerlere en yakın noktalara atık ayrımının yapılabilmesi için kırmızı renkli tıbbi atık poşetleri yerleştirilir. Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunlukta polietilen ham maddeden sızdırmaz, çift tabanlı ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, her iki yüzeyinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan kırmızı renkli torbalar kullanılır. Bu poşetler en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduğunda ağızları sıkıca kapatılır. Torbalar bağlanarak ya da kliplenerek yenisi ile değiştirilir. Sızdırma riski olan torbalar ikinci bir torbaya konularak tam sızdırmazlık sağlanır. Tıbbi atıkların sızdırılmamasına ve başka poşetlere aktarılmamasına dikkat edilir. Sıvı tıbbi atıklar yoğunlaştırıcı malzemeler kullanılarak yukarıda belirtilen torbalara konur.
- Kesici ve delici özelliği olan atıklar;** diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK” ibaresi taşıyan plastik kutular içinde toplanır. Bu biriktirme kapları, en fazla $\frac{3}{4}$ oranında dolduktan sonra, ağızları kapatılır, diğer tıbbi atıklarla karıştırılmadan kırmızı plastik torbalara konulur. Kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.
- Elektronik atıklar;** floresan atıkları, teknik hizmetler personeli tarafından değiştirilen veya bozuk olan floresanlar kablo, kartuş ve tonerler teknik hizmetler personeli tarafından toplanıp konteynerlerde depolanmaktadır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Atıkların Taşınması

- Taşımada kullanılacak ekipman ve araçlar enfeksiyöz atıkların taşınması amacıyla kolay yüklenip boşaltılabilen, poşetlere zarar verebilecek keskin köşeleri olmayan, kolay temizlenip dezenfekte edilebilen, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi bulunan, turuncu renkli tekerlekli 120 kg kapasiteli 2 çöp arabası kullanılır. Tıbbi Atık Toplama Saati Fakültemizde atık üreten tüm birimlerden Öğleden önce 11.30-12.00 Öğleden sonra 16.30-17.00 arası

Not: İhtiyaç halinde gereken birimden atık toplama işlemi atık toplama saatleri dışında da yapılır.

Tıbbi Atık Taşıma Araçlarının Sağlık Kuruluşu İçerisinde İzleyeceği Güzergâh

- Fakülte girişinden taşıma konteyneri ile tıbbi atık toplamaya başlayan personel, kliniklerden tıbbi atıkları da aldıktan sonra tıbbi atık deposuna götürür.

Tıbbi atık toplama ekipmanları, taşıma araçları ile tıbbi atık geçici deposu/konteynerlerinin temizliği ve dezenfeksiyonu amacıyla yapılacak işlemler

- Tıbbi atık deposu boşaltıldıktan sonra mutlaka temizlenip dezenfekte edilir. Geçici tıbbi atık deposunun temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılır. Görevli personel zemini paspaslama yaparak, duvar ve zemini silerek temizler. Temizlik ve dezenfeksiyon için temizlik maddesi ve çamaşır suyu kullanılır.
- Tıbbi atık içeren bir torbanın yırtılması veya boşalması sonucu dökülen atıklar uygun ekipman ile toplandıktan sonra, sıvı atık ise odun talaşı ile yoğunlaştırıldıktan sonra tekrar kırmızı renkli plastik torbalara konular ve kullanılan ekipman ile bölme %10 çamaşır sulu çözelti ile derhal dezenfekte edilir. Günde bir defa depo önü temizliği yapılır.
- Depo içi temizliği, duvar temizliği, zemin temizliği depo boşaldıkça yapılır. Kapı temizliği depo boşaldıkça ve kirlendikçe yapılır.

Görevli personelin çalışma sırasında kullanılacağı özel koruyucu giysi ve ekipmanların temizliği amacıyla yapılacak işlemler

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınmasında görevlendirilen personel; çalışma sırasında eldiven, koruyucu gözlük, maske kullanılır; çizme ve turuncu renkli özel koruyucu kıyafet giyer. Bu işlemlerde kullanılan özel giysi ve ekipmanlar görevli personelin giyinme odasında özel bir bölme içerisinde muhafaza edilir. Görevli personelin kıyafet temizliği çamaşır makinesinde yıkanarak yapılır.

Dezenfeksiyon amacı ile kullanılacak dezenfektanlar

- Tıbbi atık taşıma araçları, konteynerler geçici tıbbi atık deposu temizliğinde %10 luk çamaşır suyu ile hazırlanmış çözeltiler kullanılır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Kaza Anında Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşacak yaralanma anında gerekli tedbirler alındıktan sonra (yaralanan bölge su ve sabunla yıkanır) Kesici - Delici Alet Yaralanmaları Bildirim Formu ve/ veya Kan ve Vücut Sıvılarının Sıçramasına Maruz Kalan Çalışan Bildirim Formu doldurulur. Görevli derhal en yakın hastanenin acil servisine götürülür.
- Yaralanan personel enfeksiyon hemşiresi tarafından kontrol ve takip altına alınır.

Tıbbi atıkların kaynağında ayrı toplanması, sağlık kuruluşu içinde taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme-yayılma ve diğer kazalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

- Tıbbi atık toplamakla görevli personeller atığın dökülmesini önlemekle ilgili gerekli tedbirleri alırlar. Eğer çöp kovasına, taşıma aracına ve depolama alanına kazayla sıvı tıbbi atık dökülür ise sıvı atık uygun materyal yardımıyla yoğunlaştırılıp, tıbbi atık poşetine konulur. Yüzey hemen çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
- Oluşabilecek diğer kazalarda da personel en yakın hastanenin poliklinik veya acil servisine götürülür.

Kazaların kayıt altına alınması ve raporlanması

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalarda, yaralanma durumuna göre; Kesici- Delici Alet Yaralanmaları Bildirim ve Takip Formu doldurularak kayıt edilir (Yaralanma durumuna göre; pansumanı veya tetkikler için gerekli yerlere yönlendirilmesi yapılır). Doldurulan formlar kalite yönetim birimine teslim edilir.

Kayıt Tutma ve Raporlama

- Oluşan tıbbi atığın miktarı, Atık Yönetim Ekibi Başkanı tarafından kayıt altına alınmakta Tıbbi Atık Günlük İzlem ve Takip Formu doldurulmakta ve Fakülte Sekreterine veya İç Hizmetler Şefliğine onaylatılmaktadır. Sene sonunda yıllık tıbbi atık miktarı İl Çevre ve Orman Müdürlüğü' ne bildirilmektedir. • Tıbbi atıklar tıbbi atık bertaraf firmasına verilmeden önce tartılıp kayıt altına alınır. Ulusal atık taşıma formu üç nüsha olacak şekilde doldurulup imzalanır. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ait ulusal atık taşıma formunun (UATF) yeşil nüshası satın alma birimine, diğer nüshalar tıbbi atık bertaraf firmasına teslim edilir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

ACİL VAKALARDA İLK MÜDAHALE TALİMATI

1. Hasta sahibinden hastanın anamnezi alınır.
2. Hastanın zaptı-raptı sağlanır.
3. Genel klinik muayene yapılır. (Nabız, solunum, vücut ısısı)
4. Pulmoner arrest ve/veya kardiyak arrest varsa Kardiyopulmoner resüsitasyon sağlanır.
  - a. Air way (Hava yolu): Hava yolunu açık tutmak için baş boyun hizasına düzgün hale getirilir. Ağız boşluğunda varsa kan, mukus gibi yabancı cisim uzaklaştırılır.
  - b. Breathing (Solunum): Ambu cihazı ya da endotracheal tüp ile entübasyon sağlanarak oksijen ile solunum desteği sağlanır.
  - c. Circulation: External Kalp masajı uygulanır.
5. İntravenöz katater yerleştirilir.
6. Kardiyotonik ve respiratorik stimulan ilaçlar uygulanır.
7. İç kanama olasılığına karşı hemostatik ilaçlar uygulanır.
8. Hastada aktif bir dış kanama varsa tampon, garo ve ligatür ile kanama durdurulur.
9. Kan örneği alınarak laboratuvara gönderilir. (Hemogram, kan gazı, biyokimya)
10. Uygun intravenöz sıvılar seçilerek sıvı sağaltım protokolü belirlenir ve uygulanır.
11. Hastanın genel durumu düzeldikten sonra cerrahi muayene yapılır.
12. Gerekli görülen anatomik bölgelerin uygun çekim pozisyonları ile radyografisi istenir.
13. Radyografi sonuçlarına göre hastanın ameliyat olması uygun görülürse anestezi ekibi hastanın anesteziğini sağlar.
14. Hastanın operasyon için gerekli anatomik bölgesinin traşı yapılarak uygun asepsi antisepsi koşulları sağlanır.
15. Operatör cerrahi el yıkama talimatına ve steril giyinme-giydirme talimatına uygun bir şekilde operasyon için hazırlanır.
16. Steril koşullarda gerçekleştirilen operasyon sonrası hastanın post-operatif bakımı yapılır.
17. Hastaya post-operatif uygun antibiyotik ve analjezik ilaçlar paranteral yolla uygulanır.
18. Hastanın reanimasyonu anestezi ekibi tarafından sağlanır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

EL YIKAMA VE ELDİVEN KULLANMA TALİMATI

1) **AMAÇ:** Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi enfeksiyon bulaşma riski olan her türlü laboratuvar, hayvan hastanesi ve çitlik ortamındaki yüzeylerle el teması sonrasında ortaya çıkan enfeksiyon bulaş riskini önlemeye yönelik el hijyeni ve eldiven kullanım kurallarını ve uygulamalarını belirlemektir.

2) **SORUMLULUK:** Tüm fakülte çalışanları (akademik, idari ve teknik personel), öğrenciler, ziyaretçiler.

3) UYGULAMA:

El Yıkama:

- Eller ılık su ile ıslatılır.
- Islatılan ellere sıvı sabun veya antimikrobiyal solüsyon uygulanır.
- Ellerin tüm yüzeylerine yayılacak şekilde ovalanarak köpürtülür.
- Klorheksidin kullanılıyorsa bir dakika, povidon iyot kullanılıyorsa iki dakika süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller tüm yüzey ve parmak araları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovulur.
- Eller akan suyun altında durulanır.
- Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra süzülen suların dirseklere doğru akmasını önlemek için eller aşağı doğru tutulur.
- Yıkanan eller tek kullanımlık kâğıt havlu ile kurulanır, musluk kâğıt havlu kullanılarak kapatılır. Kâğıt havlu çöp kutusuna (evsel atık kutusu) atılır.

Eldiven Kullanımı:

- Eldiven çapraz bulaşmaları (personel elinden hastalara ve steril malzemelere, hastadan personele ya da personel eliyle hastadan hastaya) önlemek için giyilir.
- Eldiven bulaşma riskini tamamen ortadan kaldırmaz. Bu nedenle eldiven el yıkama yerine kullanılmamalıdır. Eldiven giymeden önce ve eldiveni çıkardıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır. Bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift eldiven giyilmelidir.
- Hastadan bir başka hastaya geçerken ayrıca aynı hastanın kontamine bir bölgesi ile temastan sonra başka bir bölgeye temastan önce eldiven değiştirilmelidir.
- Eldiven ile hastaya veya kontamine ekipman/materyale temas ettikten sonra kontamine olmamış başka hiçbir yüzeye, kapı ve kulplarına dokunulmamalıdır. Aynı eldivenle asla iki farklı girişimde bulunulmamalıdır.
- Eldiven giymeyi gerektiren durum sonunda eldiven çıkartılıp, tıbbi atık kutusuna atıldıktan sonra eller yıkanmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

Non-Steril Eldiven Kullanılması Gereken Durumlar

- Kanla ve bütünlüğü bozulmuş deri ya da müköz membranlarla temas, yüksek düzeyde enfeksiyöz ve tehlikeli organizmaların potansiyel varlığı ya da acil durumlarda, intravenöz damar yolu takılması ve çıkartılması, kan alınması, endotrakeal tüplerin açık aspirasyon işlemleri vb. durumlarda hastanın kan, vücut sıvı ve sekresyonları ya da vücut sıvıları ile gözle görülebilir düzeyde kirlenmiş ekipman/malzemelerle direkt temas gerektiren işlemlerde.
- Kusmuk, ekskret içeren kabın boşaltılması, aletlerin tutulması, temizlenmesi, atıklara dokunulması, vücut sıvı döküntülerinin temizlenmesi gibi hastanın kan, vücut sıvı ve sekresyonları, çıkartmaları ya da vücut sıvıları ile gözle görülebilir düzeyde kirlenmiş eşyalarla indirekt temas gerektirecek işlemlerde kullanılmalıdır.

Steril Eldiven Kullanılması Gereken Durumlar

- Herhangi bir cerrahi işlem ya da müdahalede hastanın steril vücut bölgesine yapılacak tüm girişimlerde
- Kullanılacak malzemelerin sterilitesinin korunması gereken durumlarda

Cerrahi El Yıkama

- Eller ılık su ile ıslatılır
- Islatılan ellere antimikrobiyal solüsyon uygulanır. Tırnak uçlarından başlayarak parmak, parmak araları, el, ön kol dirsekten dört parmak yukarıya kadar 2-6 dakika süreyle ovularak yıkanır.
- Günün ilk uygulamasında tırnak dipleri 30 saniye süreyle fırçalanır. Cerrahi el yıkama için antiseptikli sabun emdirilmiş tek kullanımlık sünger fırçalar uygundur.
- Ara yıkamalarda 2 dakika yeterlidir.
- Durulama işleminde su, ellerden dirseklere akacak şekilde tutulur.
- Yıkama işlemi tamamlandıktan sonra eller, dirsekler fleksiyonda olacak ve su ellerden dirseklere doğru süzülecek şekilde vücuttan uzak tutulur ve steril havlu ya da kompres ile kurulanır.
- Her vaka öncesinde cerrahi el yıkama işlemi tekrarlanır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

ENFEKTE MATERYAL KAZALARI TALİMATI

- 1) AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi laboratuvarlarında enfekte materyal ile çalışma sırasında ortaya çıkabilecek kazalar sırasında uyulması gereken temel kuralları belirlemektir.
- 2) SORUMLULUK:** Bu talimatta anlatılan faaliyetler, Fakültenin tüm öğrenci, tanı ve araştırma laboratuvarlarını kapsar.
- 3) UYGULAMA:**

Yüzey kontaminasyonu:

- Kontamine alanı tespit edip, izole edin.
- Beraber çalıştığınız kişileri uyarın.
- Maşa/forseps yardımı ile kırık camları toplayın.
- Dökülen sıvı üzerine absorban malzeme (kâğıt havlu veya süzgeç kâğıdı) örtün; dökülenin emildiğinden emin olun ve gerekirse bu işlemi tekrarlayın.
- Absorban örtünün üzerine dezenfektan* dökün.
- Dezenfektanın yaklaşık 20 dakika kalmasını sağlayın.
- Absorbanı alın ve ortamı alkol veya yüzey deterjanı-su ile temizleyin.
- Bu arada kirlenen materyali hemen (atık kabına) atın.
- Üst'ünüze haber verin.

Personel kontaminasyonu:

- Vücudun temas eden bölgesini sabunlu su ile, gözleri göz yıkama solüsyonu ile veya ağız SERUM FIZYOLOJİK ile yıkayın.
- Kontamine giyeceği üzerinizden çıkarın.
- İlk yardım uygulayın ve "acil durum" olarak davranın.
- Üst'ünüze haber verin. * Dezenfektan olarak çoğu dökülme olayında 1/100 sulandırılmış hipoklorid (çamaşır suyu) yeterlidir. Büyük miktarda kontamine materyal dökülmesi halinde 1/10'luk hipoklorit kullanılır.

ÖNEMLİ NOT: Alkol, uçucu özelliği nedeni ile "temas süresi" kısa olduğundan dolayı dökülme sonrası yüzey dekontaminasyonu yapmak için önerilmez

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

KİMYASAL MADDE DEPOLAMA TALİMATI

1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesinde kullanılan tehlikeli maddelerin listesinin çıkarılması, kullanılması, kontrolü, depolanması ve kullanırken saçılma veya temas halinde yapılması gerekenlerin planlanması ve eğitimi için standart bir yöntem belirlemektir.

2) **SORUMLULUK:** Bu talimatın uygulanmasından, Biyogüvenlik komisyonu, Hastane başhekimliği ve tüm fakülte idari ve teknik/temizlik personeli sorumludur.

3) UYGULAMA:

- Üzerinde ek 1 de belirtilen TEHLİKELİ MADDE ETİKET (güvenlik) SEMBOLÜ ile tanımlanmamış kimyasal maddeler satın alınmamalıdır.
- Satın alındıktan sonra bölünen kimyasal maddelerin kapları üzerine maddenin adı, saflık derecesi, tarih yazılarak uygun güvenlik sembolü içeren etiket yapıştırılır.
- Bölünerek dağıtılması gereken kimyasalların bölünmesi sırasında kişisel laboratuvar güvenliği tedbirleri alınmalıdır.

Depolama

- Depolanan tüm kimyasalların tek tek, materyal güvenlik bilgi sayfaları basılır ve kimyasal maddelerin depolandığı ve kolay ulaşılabilir ve görünür bir şekilde klasörde bulundurulur.
- Kimyasal madde depolanan dolaplar ve oda kapıları üzerinde ilgili güvenlik sembolünü bulunmalıdır.
- Kimyasal madde depolarının yetkisiz kişilerin ulaşımını engelleyecek önlemler alınmalıdır. Depolanan maddenin özelliğine göre havalandırma ve ısı kontrolü sağlanmalıdır. Yanıcı maddelerin depolandığı yerde amaca uygun yangın söndürücüler bulunmalıdır.
- Kimyasal depolanmasında ek 2 verilen TEHLİKELİ MADDE DEPOLAMA MATRİSİ dikkate alınır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

KİMYASAL MADDE KAZA TALİMATI

- 1) AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi laboratuvarlarında kimyasal madde ile çalışma sırasında ortaya çıkabilecek kazalar sırasında uyulması gereken temel kuralları belirlemektir.
- 2) SORUMLULUK:** Bu talimatta anlatılan faaliyetler, Fakültenin tüm öğrenci, tanı ve araştırma laboratuvarlarını kapsar.
- 3) UYGULAMA:**

Yüzey Kontaminasyonu

- Dökülen kimyasalın yayıldığı bölgeyi sınırlayın.
- Kapıları kapatarak/kilitleyerek ve uyarı yazısı asarak dökülme bölgesini izole edin.
- Çalışma arkadaşlarınızı uyarın; dökülme 5 litreden fazla ise veya çok tehlikeli bir madde döküldüyse alanı boşaltın! Elektrik düğmelerini ve gaz vanalarını kapatın.
- Dökülen maddeyi uygun şekilde temizleyin. Temizlik için öncelikle “materyal güvenlik bilgi sayfalarında verilen bilgileri ve her birime elektronik ortamda gönderilmiş bulunan ‘ Hazardous Laboratory Chemicals Disposal Guide’ kitabında belirtilen prosedür uygulanır.
- Kontamine malzemeyi uygun etiketli atık kutusuna atın.
- Olayı Üst’ünüze bildirin.

Personel Kontaminasyonu

- Çalışma arkadaşlarınızı uyarın.
- Kontamine giysileri hemen çıkarın.
- Suyu (duş/lavabo/göz yıkama ünitesi) bolca akıtarak etkilenmiş vücut bölgelerini 15-20 dakika yıkayın.
- Eğer gerekli ise ilk yardım uygulayın.
- Olayı Üst’ünüze bildirin.
- Yangın – eğer yangın ve/veya duman saptadıysanız 15500 numaradan Merkezi Güvenlik Birimini arayarak bildirin
- Kapıyı kapatın ve en yakın yangın alarmını çalıştırın.
- Çalışma arkadaşlarınızı uyarın.
- Eğer eğitim aldıysanız ve yangın küçük ise yangın söndürücüyü kullanın. • Etrafı temizleyin.
- Üstünüze bildirin.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

LABORATUAR GÜVENLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi laboratuvarlarında güvenli çalışma koşullarının sağlanabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.
- 2) **SORUMLULUK:** Laboratuvarlarda uyulması gereken tüm kurallardan mevcut laboratuvar kullanımını sırasında fakülte öğrenci ve idari ve akademik personelleri sorumludur.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Kapıları açıp kaparken, bir laboratuvara girip çıkarken özel dikkat gösterilmelidir.
  - Yangın çıkışları, boy ve göz duşları daima açık tutulmalı ve engellenmemelidir.
  - Laboratuvarlarda sigara içmek, bir şeyler yemek veya içmek, makyaj yapmak yasaktır.
  - Kişisel koruyucu kıyafet ve malzeme tüm laboratuvar çalışmalarında kullanılmalıdır.
  - Laboratuvardan çıkarken bu kıyafetler bulaştırma risklerini azaltmak için çıkarılmalıdır. • Laboratuvar çalışmalarında laboratuvar önlükleri iliklenmiş olarak giyilmelidir.
  - Saçılma ve sıçramalara karşı vücudu kapatan giysiler (kısa kollu, şort veya etek değil) giyilmelidir.
  - Parmak, topuk ve ayağın üstünü örten kapalı ayakkabı giyilmelidir (açık ayakkabı ve terlikler uygun değildir).
  - Yaralanma riskinin olduğu yerlerde güvenlik gözlüğü ve eldivenleri kullanılmalıdır.
  - Kimyasallarla çalışmalarda emniyet gözlüğü takılmalıdır.
  - Tüm maddelerin (katı/sıvı) potansiyel olarak tehlikeli olduğu düşünülmelidir.
  - Ağızla sıvı boşaltılması, pipetlerin çekilmesi yasaktır.
  - Tüm atıklar laboratuvar atık sistem prosedürlerine uygun kaplara atılmalıdır.
  - Çalışma alanında gereksiz madde ve aparatlar bulundurulmamalıdır.
  - Tüm kaplar, şişeler ve numuneler; isim, tarih, tehlike ve sistemin istediği bilgileri gösterecek şekilde etiketlenmelidir.
  - Özel olarak imal edilmiş kap, şişe haricinde diğer kap veya şişelerin, özellikle yiyecek/içecek şişelerinin herhangi bir sebeple laboratuvarlarda kullanılması çok büyük kazalara yol açabilir.
  - Tüm kaplar ve şişeler -dolu veya boş- uygun şekilde depolanmalı ve muhafaza edilmelidir.
  - Çalışmalar bitince çalışma ortamı ve kullanılan malzemeler temizlenmeli, tüm cihazlar ve tesisat kapatılmalı, kullanılan cihaz ve malzemeler esas yerlerine konmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Laboratuvardan çıkarken eller iyice yıkanmalıdır.
- Göz kazaları halinde, tıbbi yardım beklenirken göz yirmi dakika akan suyla yıkanmalıdır. • Yaralanma halinde ilk yardım istenmeli veya yapılmalı, birim yetkilisine haber verilmeli ve olay rapor edilmelidir.
- Saçılma, kırılma veya kaza durumunda amirler mümkün olan en kısa sürede haberdar edilmelidir Kaza, acil durum ve boşaltma işlemlerinde acil durumla görevli personel ve amirlerin talimatlarına uyulmalıdır
- Kimyasallar veya elektrikli cihazlar ön bilgilendirme ve risk değerlendirmesi yapılmadan, normal bulunduğu alandan diğer bir alana götürülmemelidir.
- Çalışanlar çalışma yaptıkları bölge için kendileri düzenli olarak risk değerlendirmesi yapmalıdırlar. Bu risk değerlendirmesi için bir başkası veya sorumlular beklenmemelidir. • Bina ve laboratuvarda uygun yerlere yangın söndürücüler konulmuştur. Yangın söndürücülerin kullanımı halinde bina sorumlusuna, yangın söndürücünün değiştirilmesi ve tekrar dolununun ayarlayabilmesi için bilgi verilmelidir. Yangın söndürücülerin amacı dışında kullanımı yasaktır.
- Laboratuvarlarda tek başına çalışılmamalı, duyum mesafesinde veya çalışanın yerini bilen ikinci bir şahsın olması sağlanmalıdır.
- Kimyasal maddeleri veya ekipmanları kullanılırken, kullanıcılar bu madde ve ekipmanın olası tehlikeleri konusunda tam bilgi sahibi olmalıdırlar
- Tüm tehlike arz eden olay ve kazalar bildirilmelidir.
- Çalışılacak olan laboratuvarda daha önce yapılmamış bir işlem yapılacak ise, bu iş yapıldığında muhtemel tehlikeleri belirlemek için risk değerlendirmesi yapılmalıdır.

Kimyasal Madde ile Çalışırken Uyulması Gereken Genel Kurallar

- Kırılabilir şişelerdeki kimyasalları taşıırken muhakkak uygun bir taşıma sistemi, örneğin taşıma sepeti, kullanılmalıdır.
- Birbiriyle reaksiyona girebilecek kimyasallar beraber taşınmamalıdır.
- Toksik, uçucu ve kokulu maddelerle çalışırken muhakkak çeker ocak kullanılmalıdır.
- Kimyasallarla temas eden deri bölgesi, kimyasalın konsantrasyonu ne olursa olsun yıkanmalıdır.
- Açık alevli veya kıvılcım çıkarıcı cihazlar, yanıcı sıvı ve buharlardan uzak tutulmalıdır. • Tüm kimyasal kap ve şişeleri kullanım haricinde kapalı tutulmalıdır. Bu buharların ortama karışmasını sınırlar, saçılma riskini azaltır.
- Şişmiş, akıtan veya şüpheli kimyasal kapları, şişeleri kullanılmamalı veya açılmamalı, güvenlik sorumlusuna danışılmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Tehlikeli kimyasalları kullanmadan önce muhakkak risk değerlendirmesi yapılmalıdır.
- Toksik, yüksek buhar basınçlı ve koroziv maddeler için mutlaka çeker ocak kullanılmalıdır.
- Kimyasalları akıtırken kap veya şişenin etiketi, damla ve akıntılardan zarar görmemesi ve kirlenmemesi için daima yukarı getirilmelidir.
- Asit veya bazlar, küçük kaplara dolum için damacanalardan doğrudan akıtılmamalı, daima sifonlanmalıdır.
- Asitlerin ve katı kostiklerin üzerine hiçbir zaman su dökülmemelidir.
- Sıvıları büyük kaplardan küçük kaplara aktarırken uygun huni veya sistem kullanılmalıdır. Bu küçük kaplar da büyüğü gibi aynen işaretlenmelidir.
- Şüphe halinde hiçbir İŞLEM YAPILMAMALI, daha yetkili personele danışılmalıdır.
- Atık kimyasallar lavabolardan dökülmemeli, usulüne uygun bertaraf için özel olarak işaretlenmiş kaplarda biriktirilmeli ve prensipte (eğer karışımın özel bir tehlike yaratmadığı bilinmiyorsa) katıyetle birbirlerine karıştırılmamalıdır.
- Kimyasallarla kirli camlar da tehlikeli atık olarak bertaraf için ayrı toplanmalıdır.
- Bir laboratuvara girince güvenlik işaret araçlarının yer ve işlevlerine dikkat edilmelidir. • Laboratuvarda çalışacak olanlar, çalışmaya başlamadan önce bu araç ve işaretler konusunda bilgi sahibi olmak zorundadırlar.
- Kimyasal madde ile çalışırken oluşan kazalar sırasında “Kimyasal Madde Kaza Talimatına” göre işlem yapınız.

Radyoaktif Madde İle Çalışırken Uyulması Gereken Genel Kurallar

- Radyoaktif Madde Güvenlik Talimatına göre çalışma yapınız.

Kontaminasyon Riski Olan Biyolojik Materyaller ile Çalışırken Uyulması Gereken Genel Kurallar

- Patojen etkenler çalışanlar etkenlerin özelliğine göre uluslararası standartlara uygun laboratuvar ortamlarını hazırlayarak uygun prosedürlerle çalışmakla yükümlüdürler.
- Enfekte materyal ile çalışırken oluşan kazalar sırasında Enfekte Materyal Kazaları Talimatı'na göre işlem yapınız.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

RADYOAKTİF MADDE GÜVENLİK TALİMATI

- 1) **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Veteriner Fakültesi laboratuvarlarında radyoaktif madde ile çalışma sırasında ortaya çıkabilecek kazalar sırasında uyulması gereken temel kuralları belirlemektir.
- 2) **SORUMLULUK:** Bu talimatta anlatılan faaliyetler, Fakültenin tanı ve araştırma laboratuvarlarını kapsar.
- 3) **UYGULAMA:**
  - Radyoaktif madde kullanan tüm laboratuvarların kapısında “Dikkat – Radyoaktif Madde” uyarı işareti bulunmalıdır. Bu laboratuvarlar kilitlenebilir kapılara sahip olmalı; çalışma olmadığı sürece kilitli tutulmalıdır. Kilitlenebilir kapısı olmayan laboratuvar Radyoaktif madde ile çalışma/depolama için kullanılamaz.
  - Radyoaktif maddeyle temas eden tüm ekipman “radyasyon” sembolü ile etiketlenmelidir. • Radyoaktif madde mümkün olduğunca küçük bir alanda muhafaza edilmeli, tüm çalışmalar plastik kaplı bir tutucu ile gerçekleştirilmeli ve tutucunun “radyoaktif” maddeyle temas eden kısmı bantla işaretlenmelidir.
  - Radyoaktif madde, buzdolabı veya derin dondurucuya kilitli kutularda konmalı veya kilitli buzdolabı veya derin dondurucuda saklanmalıdır. Kilitli kutulara veya buzdolabı derin donduruculara sadece radyoaktif madde ile çalışmaya yetkili olan laboratuvar personeli ulaşabilmelidir.
  - Yapılan çalışma ve laboratuvarın kullanımı ile ilgili ayrıntılı prosedürler laboratuvarda hazır bulunmalıdır.
  - El bileğini koruyan tipte çift kat eldiven dâhil; uygun giyin ve dıştaki eldivenleri sık sık değiştirin.
  - Her zaman madde ile aranızda uygun mesafeyi koruyun, masa ve yüz koruyucu kullanın; prosedürleri hızlı, etkili ve tam olarak gerçekleştirin.
  - Çalışma alanınızı kontaminasyon açısından düzenli olarak izleyin ve varsa hemen uygun radyoaktif yıkama köpüğü/ tozlarını kullanın; atık materyali uygun şekilde imha edin.
  - Tüm işlemleri tamamladıktan sonra radyoaktif maddeyi iyice kaplayın, kaldırın, Koruyucu giysileri çıkarın, dekontamine edin; alanı kontrol edin, gerekiyorsa dekontamine edin, ellerinizi yıkayın ve tekrar kontrol edin!
  - Radyoaktif madde dökülmesi gibi acil bir durumda alanı sınırlayın ve hemen üstünüze haber verin!

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

TEMİZLİK KURALLARI TALİMATI

- AMAÇ:** Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesindeki bölümlerin risk durumlarına göre sınıflandırılması ve temizliğin doğru ve etkin yapılması için yöntem belirlemektir.
- KAPSAM:** Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Hastanesi tüm birimleri kapsar.
- SORUMLULUK:** Temizlik hizmeti alınan firma çalışanları ve hastane idaresi tarafından temizlik faaliyetlerinin yürütülmesi için görevlendirilenler sorumludur.
- TANIMLAR:**

HAYVAN HASTANESİ BÖLÜMÜ	RİSK DÜZEYİ	UYGUN TEMİZLİK
Tüm birimlere ait klinik Tedavi Odaları, Enfeksiyon Odası, Aşı Odası, Ameliyathane, Hastane İdaresi Tarafından Belirlenen Özel Alanlar (, İzalasyon edilmiş Hasta Hayvan Odaları, Nekropsi salonu vs.)	Yüksek Riskli	Temizlik + Dezenfeksiyon
Laboratuvarlar, Genel Klinik koridorları	Orta Riskli	
İdari personel odaları Veteriner Hekim Odaları Odaları Personele ait Banyo ve Tuvaletler, Ofisler, İlaç ve Malzeme Depoları, Koridorlar	Düşük Riskli	Temizlik; Gereğinde (yüzeylerin vücut sıvı ve Salgılarıyla: kan, kusmuk, idrar vs. kirlenmesi durumunda) Dezenfeksiyon

5) UYGULAMA:

- Temizlik, temizden kirliye doğru yapılır.
- Temizlik, hareketlilik başlamadan önce yapılır.
- Temizlik solüsyonu, temizlenen bölgenin risk durumuna göre hazırlanır.
  - ✓ Normal temizlik yapılırken; deterjanın üzerinde yazılı talimat göz önüne alınarak deterjan sulandırılır ve durulanmaz. Eğer yoğun kirlenme söz konusu ise sulandırılmadan direkt kullanılır ve sonrada durulanır.
  - ✓ Dezenfeksiyon yapılırken; farklı dezenfektanlar ve bunların sulandırılma oranları vardır. Eğer dezenfeksiyon için çamaşır suyu kullanılacaksa, normal dezenfeksiyon için 1/ 100 oranında, kan ve vücut salgılarından kontamine olmuş yüzeye 1/ 10 oranında

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

sulandırılarak kullanılır.

- Temizlik malzemeleri her bölüm için farklıdır. Risk alanlarına göre ayrı kullanılmalıdır. • Temizlenecek alana göre malzeme rengi belirlenir.
- Hasta hayvan muayene odalarına kullanılan paspas ile koridorlara kullanılan paspaslar farklı olmalı,
- Paspaslar günün sonunda mutlaka yıkanmalı ve kuru şekilde saklanmalı, paspaslar kullanıldıktan sonra sıcak ve deterjanlı su ile yıkayıp sonrada çamaşır suyunda yıkandıktan sonra püskülleri yukarı gelecek şekilde kurumaya bırakılmalı, Öneri: Özel torbalar hazırlatılıp üzerlerine klinik isimleri yazılabilir.
- Paspas arabalarında su asla bekletilmemeli, temizliğe başlamadan hemen önce su hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalı,
- Gün sonunda kovalar deterjanla yıkanmalı ve kuru olarak saklanmalı,
- Vücut çıktısı veya kan temizliğinden sonra paspaslar sıcak su veya %1 çamaşır suyu veya 1000 ppm klor (>30 dakika) dezenfekte edilmeli yada pamuk torbalar içine konularak çamaşır makinesinde yıkanmalı,
- Yatak perdelerinde gözle görülür bir kirlenme olduğunda veya ayda bir yıkanmalı,
- Pencere perdeleri gözle görülür bir kirlenme olduğunda veya bir yıkanmalı,
- Ünite duvarları 12-24 ayda bir temizlenmeli, eğer kan veya vücut çıktısıyla kontamine ise hemen temizlenip dezenfekte edilmeli.

5.1. KLİNİKLERİN TEMİZLİĞİ;

- Hafta içi her gün temizlik yapılmalıdır. **Klinik Sekreterliklerinin Temizliği:**
- Temizlikte su ve deterjan kullanılmalı,
- Öncelikle odadaki çöpler uygun şekilde toplanmalı,
- Temizlik temiz bölgeden kirli bölgeye doğru yapılmalı,
- Telefon ahizeleri her gün deterjanlı su ile temizlenmeli ve kurulanmalı,
- Bilgisayar klavyelerin günde bir kez ve kirlendikçe silinmeli,
- Sekreter bankolarındaki cam her gün silinmeli. **Veteriner hekim Odalarının Temizliği:**
- Öncelikle odadaki çöpler uygun şekilde toplanmalı,
- Temizlik temiz bölgeden kirli bölgeye doğru yapılmalı, • Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli, • Temizlikte su ve deterjan kullanılmalı. **Muayene Odalarının Temizliği:**
- Odadaki çöpler uygun şekilde toplanmalı,
- Çöp kovaları yıkanıp kurulanmalı ve uygun renkte poşet geçirilmeli,
- Temizlikte su ve deterjan kullanılmalı, ancak ortamda kan ya da vücut çıktısı bulunduğu
- Uygun konsantrasyonda dezenfektan kullanılmalı
- Lavabolar günlük olarak klorlu temizlik maddesiyle temizlenmeli,
- Muayene masası deterjanlı su ile temizlenmeli ve kurulanmalı,
- Telefon ahizeleri her gün deterjanlı su ile temizlenmeli ve kurulanmalı,
- Muayene masası üzerinde kullanılan hasta hayvan alt bezleri her hasta hayvandan sonra değiştirilmeli,
- Veteriner Hekim masası deterjanlı su ile temizlenmeli ve kurulanmalı,
- Pencere kenarlarının tozu günlük olarak alınmalı,

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Pencere camları her kirlendiğinde temizlenmeli,
- Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli,
- Zemin mop ile temizlenmeli ve daha sonra paspaslanmalı. Kullanılan moplara gün sonunda çamaşır makinesinde yıkanmalı,
- Paspaslama işlemi S çizecek şekilde yapılmalı,
- Paspas arabalarında mavi kovaya üretici firma önerisi kadar deterjanlı su, kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar deterjanlı su konmalı,
- Paspaslar günün sonunda mutlaka yıkanmalı ve kuru şekilde saklanmalı, paspaslar kullanıldıktan sonra sıcak ve deterjanlı su ile yıkanıp sonrada çamaşır suyunda yıkandıktan sonra püskülleri yukarı gelecek şekilde kurumaya bırakılmalı, ancak en uygun paspas temizleme yöntemi paspasların pamuk torbalar içine konularak çamaşır makinesinde yıkanması
- Paspas arabalarında su asla bekletilmemeli, temizliğe başlamadan hemen önce su hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalıdır.
- Gün sonunda kovalar deterjanla yıkanmalı ve kuru olarak saklanmalıdır.
- Pencere perdeleri gözle görülür bir kirlenme olduğunda veya ayda bir yıkanmalı,
- Klinik duvarları 12-24 ayda bir temizlenmelidir eğer kan veya vücut çıktısıyla kontamine ise hemen temizlenip dezenfekte edilmeli.

5.2. ACİL ÜNİTESİNİN TEMİZLİĞİ;

Veteriner Hekim Odalarının Temizliği:

- Temizlik temiz bölgeden kirli bölgeye doğru yapılmalı,
- Öncelikle odadaki çöpler uygun şekilde toplanmalı,
- Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli,
- Telefon ahizeleri ve bilgisayar klavyeleri deterjanlı su ile temizlenip ve kurulanmalı,
- Temizlikte su ve deterjan kullanılmalı.

Hasta Hayvan Müdahale Odalarının Temizliği:

- Islak temizlik yöntemleri kullanılmalı,
- Temizlik temiz bölgeden (mikroorganizma yoğunluğu en düşük olan bölge) kirli bölgeye (mikroorganizma yoğunluğu yüksek olan bölge) doğru yapılmalıdır
- Acil ünitelerinde yer yüzey temizliğinde deterjan kullanılmalı, ortamda kan ya da vücut çıktısı bulunduğu uygun konsantrasyon da dezenfektan kullanılmalı,
- Çöp kovaları yıkanıp kurulanmalı ve uygun renkte poşet geçirilmeli,
- Lavabolar günlük olarak ovma maddesi ile ovulduktan sonra klorlu bir bileşikle temizlenmeli,
- Hasta hayvan sedyesi / muayene masası ve çevresinde bulunan malzemeler günlük olarak deterjanla temizlenmeli, asla ıslak bırakılmamalı, mutlaka kurulanmalı
- Hasta hayvan her değiştiğinde sedye ve muayene masası temizlenmeli,
- Paspaslama işlemi S çizecek şekilde yapılmalı,
- Paspas arabalarında mavi kovaya üretici firma önerisi kadar deterjanlı su, kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar deterjanlı su konmalı,
- Paspaslar günün sonunda mutlaka yıkanmalı ve kuru şekilde saklanmalı, paspaslar kullanıldıktan sonra sıcak ve deterjanlı su ile yıkanıp sonrada çamaşır suyunda yıkandıktan

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

sonra püskülleri yukarı gelecek şekilde kurumaya bırakılmalı, ancak en uygun paspas temizleme yöntemi paspasların pamuk torbalar içine konularak çamaşır makinesinde yıkanması,

Paspas arabalarında su asla bekletilmemeli, temizliğe başlamadan hemen önce su hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalı,

- Pencere kenarlarının tozu günlük olarak alınmalı,
- Pencere camları her kirlendiğinde temizlenmeli,
- Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli,
- Kullanılan moplar gün sonunda çamaşır makinesinde yıkanmalı,
- Temizlik toz kaldırılmadan yapılmalı,
- Telefon ahizeleri ve bilgisayar klavyeleri her gün deterjanlı su ile temizlenip ve kurulanması gerekmektedir.
- Acil ünitesinin duvarları 6 ayda bir temizlenmeli, kontaminasyon olmadığı sürece dezenfeksiyon yapılmamalı, temizlik sonrası duvarlar ıslak bırakılmamalı,

5.3. AMELİYATHANE TEMİZLİĞİ: **Cerrahi Ünitelerinin Temizliği:**

- Yer ve yüzey temizliği için su ve deterjan yeterlidir.
- Herhangi bir kan ve vücut sıvısı dökülmesinde mutlaka önce kaba kiri alınmalı sonra dezenfektanla silinmelidir.
- Temizlik temiz bölgeden (mikroorganizma yoğunluğu en düşük olan bölge) kirli bölgeye (mikroorganizma yoğunluğu yüksek olan bölge) doğru yapılmalıdır
- Acil ünitelerinde yer yüzey temizliğinde deterjan kullanılmalı, ortamda kan ya da vücut çıktısı bulunduğu uygun konsantrasyon da dezenfektan kullanılmalı,
- Çöp kovaları yıkanıp kurulanmalı ve uygun renkte poşet geçirilmeli,
- Lavabolar günlük olarak ovma maddesi ile ovulduktan sonra klorlu bir bileşikle temizlenmeli,
- Hasta hayvan sedyesi / muayene masai ve çevresinde bulunan malzemeler günlük olarak deterjanla temizlenmeli, asla ıslak bırakılmamalı, mutlaka kurulanmalı
- Hasta hayvan her değiştiğinde sedye ve muayene masası temizlenmeli,
- Paspaslama işlemi S çizecek şekilde yapılmalı,
- Paspas arabalarında mavi kovaya üretici firma önerisi kadar deterjanlı su, kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar deterjanlı su konmalı,
- Paspaslar günün sonunda mutlaka yıkanmalı ve kuru şekilde saklanmalı, paspaslar kullanıldıktan sonra sıcak ve deterjanlı su ile yıkanıp sonrada çamaşır suyunda yıkandıktan sonra püskülleri yukarı gelecek şekilde kurumaya bırakılmalı, ancak en uygun paspas temizleme yöntemi paspasların pamuk torbalar içine konularak çamaşır makinesinde yıkanması,
- Paspas arabalarında su asla bekletilmemeli, temizliğe başlamadan hemen önce su hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalı,
- Pencere kenarlarının tozu günlük olarak alınmalı,
- Pencere camları her kirlendiğinde temizlenmeli,
- Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli,
- Kullanılan moplar gün sonunda çamaşır makinesinde yıkanmalı,

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Temizlik toz kaldırılmadan yapılmalı,
- Telefon ahizeleri ve bilgisayar klavyeleri her gün deterjanlı su ile temizlenip ve kurulanması gerekmektedir.
- Acil ünitesinin duvarları 6 ayda bir temizlenmeli, kontaminasyon olmadığı sürece dezenfeksiyon yapılmamalı, temizlik sonrası duvarlar ıslak bırakılmamalı,

Ameliyathane Temizliği - Ameliyat Oda Temizliği - Günlük Temizlik

a. Günün ilk ameliyatı alınmadan önce:

- Tüm aletlerin, eşyaların ve lambaların tozu alınmalı (hav bırakmayan nemli bezle),
- Lambaların reflektör alanları temizlenmeli, dezenfekte edilmeli, • Oda zemini ıslak paspasla temizlenmeli, dezenfekte edilmelidir.

b. Ameliyat aralarında oda temizliği:

- Ameliyat odasının temizliği mutlaka temizden kirliye doğru yapılmalı.
- Ameliyathanede temizlik amacıyla fırça kullanılmamalı,
- Ameliyatta kullanılan tüm çöpler kırmızı atık torbalarına konarak uzaklaştırılmalı,
- Kirli kompreslerin araları kontrol edilerek (cerrahi aletler kalabilir) çamaşır sepetine atılmalı,
- Tek kullanımlık örtüler (atılabilen kağıt örtüler) kullanılıyorsa çöp kovasına atılmalı,
- Çöp kovalarının torbaları her ameliyattan sonra değiştirilmeli,
- Odada bulunan tüm malzemelerin yüzeyi uygun dezenfektanla silinmeli,
- Oda zemini ıslak paspasla ve dezenfektanla temizlenmeli,
- Temizlik için kullanılan solüsyonlar her ameliyattan sonra değiştirilmelidir.

c. Gün sonunda temizlik (ameliyatlar bittikten sonra):

Gün sonunda yapılacak olan temizlik her ameliyat odası için aşağıda belirtildiği gibi yapılmalıdır.

- Odadaki tüm taşınabilir aletler dışarı çıkarılmalı,
- Lambalar, dolaplar vb. aletler dezenfektan solüsyonla ve nemli bezlerle silinmeli,
- Oda zemini önce temizlenip sonra dezenfektanlı solüsyonla temizlenmeli,
- Oda dışına çıkarılan malzemelerin yüzey ve tekerlekleri temizlendikten sonra dezenfekte edilerek odaya yerleştirilmeli,
- Cerrahi el yıkama lavaboları önce ovma maddesi ile ovulduktan sonra çamaşır suyuyla dezenfekte edilmeli (Günde 2 kez)
- Temizlikte kullanılan paspaslar kesinlikle ıslak bırakılmamalıdır.
- Cerrahi el yıkama lavabo başının temizliği, lavabolar kaba kirlerinden arındırılıp ovma maddesi ile ovulduktan sonra 1/10'luk çamaşır suyu ile temizlenmelidir.

d. Haftalık temizlik:

- Hareketli veya sabit lambalar dezenfektan solüsyonla temizlenmeli,

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Kapı, kapı kolu, menteşeler, kaplamalar ve cam araları temizlenmeli,
- Duvarlar önce deterjanla sonra dezenfektanlı solüsyonla yıkanmalı ve temiz bir bezle kurulanmalı,
- Zemin yıkama makinesi veya fırça ile yıkanmalı,
- Ameliyat masası, aspiratör, askılar, oksijen tanklarının hortumları, kovalar. Dolaplar vb. aletler yıkanıp dezenfekte edildikten sonra kurulanmalı,
- Temizlik malzemeleri her oda için ayrı olmalı,
- Temizlik solüsyonları her oda için ayrı olarak işlemden hemen önce hazırlanmalıdır.

e. Kan ve Vücut Sıvıları Döküldüğünde Yapılacak Temizlik:

- Bütün kan ve vücut sıvıları infekte kabul edilmeli dökülme ve sıçramalarda temizlik güvenli bir şekilde yapılmalı, önce sıvı bez veya kağıt havlu ile emdirilip sonra 1/10 oranında dezenfektanlı solüsyonla temizlenmeli,
- Katı yüzeylerin üzerine damlayan veya sıçrayan sıvıların, kağıt havlu ile kaba kiri alınmalı,
- 1/10'luk sodyum hipoklorid solüsyonu (çamaşır suyu) veya tableti ile temizlenmeli ve temiz su ile durulanmalı,
- Kullanılan tüm malzemeler kırmızı atık torbasına konulmalı,
- İşlemi yapan personel kendini korumak için gömlek ve eldiven giymeli,
- İşlem sonrası eller mutlaka yıkanmalıdır.

5.4. LABORATUVAR, RADYOLOJİ VE STERİLİZASYON BİRİMİ TEMİZLİĞİ:

- Temizlik; temizden kirliye doğru yapılmalıdır.
- Kuru süpürme ve silkeleme yapılmamalıdır
- Temizlik malzemeleri, Laboratuvar, Radyoloji birimi, dinlenme odaları, tuvaletler vs yerler için farklı olmalıdır.
- Laboratuvar, Radyoloji birimi çalışma alanı ve zemini su ve deterjanla yıkanmış pas pasla temizlenip, daha sonra dezenfektanla silinmelidir.
- Tüy bırakmayan temizlik bezi tercih edilmelidir.
- Yer temizliğinde çift kovalı-presli paspas arabası kullanılmalı. İki bölmeli olan silme kovanın bir tarafına üretici firma önerisi kadar deterjanlı su, kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar deterjanlı su konmalı, temizlik yapılmalıdır.
- Temizlik/Dezenfektan çözeltileri kirlendiğinde sık sık değiştirilmelidir.
- Paspas yapma işlemi bittiğinde; Paspas iyice yıkanır, durulanır, iyice sıkılır. Sonra 1/10 'luk çamaşır suyunda 30 dk beklenir, durulanır, sıkılır. Kurumaya bırakılır.
- Paspas kovası da yıkanır, durulanır. Dezenfekte edilip, ters çevrilerek kurumaya bırakılır.
- Tuvalet gibi kirli yerler en son temizlenmelidir. Buraların eldiven, temizlik malzemeleri başka yerlerde kullanılmamalıdır

Laboratuvar çalışma alanının temizliği:

- Her sabah temizlik personeli tarafından su ve deterjanla günlük temizlik yapıldıktan sonra

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

yüzeyle 1/100 çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

- Laboratuvar ve Radyoloji biriminde sık dokunulan yüzeyler (Kapı kolları, telefon, bilgisayar klavyeleri, lavabo ve musluklar, elektrik düğmeleri, cihazlar sık sık temizlenmelidir.
- Duvarların temizliği su ve deterjanla yapılmalıdır.
- Laboratuvara ve radyoloji birimine kan veya biyolojik madde döküldüğünde üzerine kağıt havlu, peçete gazlı bez gibi emici bir malzeme örtülür.1/10 çamaşır suyu dökülür.15-20 dk beklenir. Bulaşık malzemeler alınıp tıbbi atık poşetine atılır.
- Kırılan cam malzeme vs pensle vs toplanır. Yerler su ve deterjanla temizlenir • Çöp kovaları gün sonunda veya kirlilik olduğunda yıkanıp dezenfekte edilmelidir.

5.5. BANYO ve DUŞLARIN TEMİZLİĞİ:

- Banyo ve duş kaba kirlerinden arındırılmalıdır,
- Sonra lavabolar kırmızı bez ile silinmelidir. (Önce ovma maddesi ile ovulup sonra çamaşır suyu kullanılmalıdır.)
- Önce sarı bez ile lavabo arkasındaki duvar silinmelidir.
- Duş ve küvet temizliğinde, önce fayanslar silinmeli daha sonra musluk ve duş teknesi silinmelidir.
- En son zemin silinmelidir.

5.6. TUVALET TEMİZLİĞİ:

- Önce sifon çekilmelidir.
- Klozet içerisi toz deterjan dökülerek tuvalet fırça ile fırçalanmalı dezenfekte edilmelidir.
- Silme işlemi bittiğinde durulama yapılmalıdır.
- Tuvalet zemini en son temizlenmelidir.
- Tuvalet, temizliğinde kullanılan temizlik malzemeleri başka amaçla kesinlikle kullanılmamalıdır.

5.7. ZEMİN ve KORİDOR TEMİZLİĞİ:

- Koridorlar ayrı paspasla, deterjanlı su ile temizlenmeli ve kurulanmalıdır. Bu alanların temizliğinde dezenfektan kesinlikle kullanılmamalıdır. Çünkü dirençli mikroorganizmaların gelişmesine ve önemli bir ekonomik kayba neden olur.

5.8. ARŞİV TEMİZLİĞİ:

- Arşiv en az riskli alanlar tanımlamasına uyduğu için rutin temizlikte su ve deterjan yeterli.
- Yılda bir kez 1/100 (10 lt su 1 çay bardağı çamaşır suyu 100 cc) oranında sulandırılmış çamaşır suyu çözeltisi ile dezenfekte etmek yeterlidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

5.9. ÇEVRE VE BAHÇE TEMİZLİĞİ;

- Özellikle Acil Servisler, Klinik binaları ve Hastane giriş kapılarının önu devamlı temiz ve bakımlı olacaktır.
- Su giderleri için oluşturulmuş kanallardaki mazgallar günlük olarak temizlenecek ve düzenli olarak yerlerine konulacaktır.
- Tıbbi atık toplanma merkezinin zemini ve etrafı her gün yıkanacaktır. Bu merkezin kapıları kapalı olarak tutulacaktır.
- Hastane bahçesinde yer alan çöp konteynırlarının kapakları kapalı olacak ve etrafında saçılmış çöp bulunmasına izin verilmeyecektir.
- Yağışlı havalarda klinikler ve ana binaların girişlerine personel ve hayvan sahiplerinin çamurlu ayakkabılarla girişlerinde kirlenmeyi önlemek için bu amaçla kullanılan örtüler serilecektir.
- Hastane çevresi ve bahçe temizliği periyodik olarak idare ve denetleyicileri tarafından denetlenecektir.
- Bahçe temizliği ve düzeni için gerekli malzeme ve ekipmanlar (Kazma, kürek, süpürge, tırmık, makas, orak vb) idare tarafından temin edilecektir.

5.10. RİSKLİ BİRİMLERDE TEMİZLİK;

- Riskli Birimlerde ıslak temizlik yöntemleri kullanılmalı,
- Temizlik temiz bölgeden (mikroorganizma yoğunluğu en düşük olan bölge) kirli bölgeye (mikroorganizma yoğunluğu yüksek olan bölge) doğru yapılmalı,
- Temizlik bezleri her kullanımdan sonra mutlaka çamaşır makinesinde yıkanmalı ve kurutulmalıdır. Temizlik bezlerinin uygun şekilde temizlenebilmesi için her muayene masası için 3-4 takım yedek bulundurulmalı,
- Riskli Birimlerde enfeksiyon riski yüksek olduğu için yer yüzey dezenfeksiyonunda 1:10 oranında çamaşır suyu uygundur. Ancak yere dökülen etrafa sıçrayan kan ve/veya kanlı materyal varsa oran 1:10 sulandırma olmalı,
- Çöp kovaları yıkanıp kurulanmalı ve uygun renkte poşet geçirilmeli,
- Lavabolar günlük olarak klorlu bir bileşikle temizlenmeli,
- Hasta hayvan muayene masası ve çevresinde bulunan malzemeler günlük temizlenmelidir. Asla ıslak bırakılmamalı, mutlaka kurulanmalı,
- Gün içinde hasta hayvan değişimlerinde mutlaka hasta hayvan muayene masası tekrar temizlenmeli,
- Riskli Birimlerde her hasta muayene masası için ayrı su hazırlanmalıdır. Su temizliğe başlamadan hemen önce hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalı, dezenfektan solüsyonla yıkanmalı ve kuru olarak saklanmalı,
- Paspas arabalarında su asla bekletilmemeli, temizliğe başlamadan hemen önce su hazırlanmalı ve temizlik bittiğinde kovalar hemen boşaltılmalıdır. Gün sonunda kovalar dezenfektan solüsyonla yıkanmalı ve kuru olarak saklanmalı,
- Paspas arabalarında mavi kovaya dezenfektanlı solüsyon, kırmızı kovaya mavi kovanın ½ deterjan olacak kadar durulama suyu konmalıdır. Temiz paspas mavi kovaya batırıldıktan sonra kırmızı kovaya sıkılmalı, paspas ile 10-15 m² alan (kirliliğe göre) silindikten sonra paspas kırmızı kovada durulanıp iyice sıkılır. Mavi kovada dezenfektana batırılıp fazla suyu

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

biraz süzöldükten sonra kırmızı kovaya sıkılmalı ve işlem bu şekilde devam etmeli,

- Paspaslama işlemi S çizecek şekilde yapılmalı, paspaslar günün sonunda mutlaka yıkanmalı ve kuru şekilde saklanmalı, ayrıca geniş kan veya sekresyon temizliği yapıldıktan sonra da yıkanmalı ve kurutulmalı, paspaslar kullanıldıktan sonra sıcak su veya %1 çamaşır suyu veya 1000 ppm klor (>30 dakika) dezenfekte edilmeli, ancak en uygun paspas temizleme yöntemi paspasların pamuk torbalar içinde çamaşır makinesinde yıkanması,
- Pencere kenarlarının tozu günlük olarak alınmalı, pencere camları her kirlendiğinde temizlenmeli,
- Her gün kapı, kapı çevresi ve kapı tokmağı silinmeli,
- Kullanılan moplar gün sonunda çamaşır makinesinde yıkanmalı,
- Temizlik toz kaldırılmadan yapılmalı,
- Telefon ahizeleri ve bilgisayar klavyelerinde gözle görülür kir ve sekresyon varlığında deterjanlı su ile temizlenip kurulanmalıdır. Tercihen % 70 alkol ile her gün silinmeli,
- Riskli Birimlerin duvarları ayda bir temizlenmelidir. Kontaminasyon olmadığı sürece dezenfeksiyon gerekmez. Temizlik sonrası duvarlar ıslak bırakılmamalıdır.

5.11. TEMİZLİK MALZEMELERİ VE MALZEMELERİN KULLANIMI İLE İLGİLİ KURALLAR:

- **Lavabo Fırçası:** Temizlik malzemelerinin lavabo yüzeylerine uygulanmasında kullanılır. Umuma açık lavabolarda periyodik değıştirilmesi tavsiye edilir.
- **T Paspas Takma Aparatı:** Orlon ya da nemli mopların zeminlere uygulanmasında kullanılan aparattır.
- **Tuvalet Fırçası (Klozet İçin):** Tuvalet ve klozetlerin iç temizliğinde kullanılır ve aynı bölgede bırakılır. Umuma açık wclerde periyodik değıştirilmesi tavsiye edilir.
- **Saplı Faraş Süpürge:** Zeminlerdeki küçük çöplerin pratik toplanmasında kullanılır.
- **Temizlik Eldiveni (Sarı-Mavi-Kırmızı):** Temizlik işlerinde ellerin korunmasında ve kimyasalların ellerle temasını engellemekte kullanılır. Renk kodlamasına göre sadece belirlenen bölgelerde kullanılır. Kullanılan eldiven ters çevrilerek içindeki nemin kuruması sağlanır.
- **Cam Sileceğı:** Cam yüzeylerin pratik ve hızlı temizliğinde kullanılır.
- **Toz Bezi (Sarı-Mavi-Kırmızı):** Nemli olarak masa, sandalye, kapı, pencere, çerçeve vs. temizliğinde kullanılır. Renk kodlamasına göre sadece belirlenen renk o bölgede kullanılır.
- **T Paspas Mavi Mop Orlon:** Yaya trafiğinin yoğun olduğı bölgede ıslak paspasa gerek olmadan tozların toplanmasında kullanılır.
- **T Paspas Beyaz Mop Pamuklu:** Islak paspas sonrası zeminde kalan fazla suyun alınmasında ve nemli olarak zeminlerdeki toz ve kirlerin temizliğinde kullanılır.
- **Halı Yıkama Şampuanı:** Belirtilen oranda hazırlanan solüsyon halı yıkama makinalarında halı ve koltuklara uygulanır. Temizlik yapılan yüzeyler kurumadan üzerlerinde gezinilmemelidir.
- **Cam Temizleme Maddesi:** Cam ve parlak yüzeylerin temizliğinde kullanılır. Spreyleme yoluyla yüzeylere uygulanır ve hav bırakmayan temiz bez ile kurulanır.
- **Genel Amaçlı Yüzey Temizleyici:** Zemin, kapı, pencere ve dolapların temizliğinde kullanılır. Ürün üzerinde tavsiye edilen oranlarda hazırlanan solüsyon yüzeylere bez mop sünger vs. ile uygulanır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- **Çöp Torbası Kırmızı:** Çöp torbası üzerinde Dikkat Tıbbi Atık yazmalı ve tehlikeli atık işareti bulunmalıdır. Tehlikeli tıbbi atıkların atıklarının toplanmasında kullanılır. Toplanan poşetler taşınırken vücuttan uzak tutulmalı ve kesinlikle tekrar kullanılmamalıdır.
- **Krem Banyo ve Lavabo Temizleyici:** Banyo ve Lavaboların temizliğinde kullanılır. Yüzeyle uygulanan ürün bez sünger fırça ile tatbik edilir. Uygulama sonrası durulanır. Çizilmelere dayanıklı yüzeylerde kullanılabilir.
- **Çamaşır Suyu:** Banyo lavabo, tuvalet ve zeminlerin temizlik ve hijyen sağlamak amacıyla kullanılır. Ürün üzerinde belirtilen oranlarda hazırlanan solüsyon yüzeylere fırça bez sünger yardımıyla uygulanır. 3-5 dak. beklendikten sonra bol suyla durulanır. İyi havalandırılan yerlerde kullanılmalıdır. Asit içeren (Kireç, sökücü, tuz ruhu) ürünlerle karşılaştırılması zehirli gaz oluşumuna sebep olur.
- **Cila Makinesi Padi Beyaz:** Polimer bazlı zemin cilalarının parlatılmasında kullanılır.
- **Z Katlı Dispencer Havlu:** Toplu kullanım alanlarında ellerin kurulanmasında kullanılır. Tek kullanımlık olduğu için hijyeniktir.
- **Tuvalet Kâğıdı:** Temizlenecek bölgenin el ile temasını engellemek için kullanılan tek kullanımlık kağıt temizlik ürünüdür.
- **Sıvı El Sabunu:** Toplu kullanım alanlarında el temizliğinde kullanılır. Sıvı sabun aparatıyla kullanıldığı için kişiler sadece kendi kullanacağı ürünle temas eder ve bu sayede hijyen sağlanır. Eller ıslatıldıktan sonra yeterli miktarda alınan ürün köpürtülerek eller temizlenir ve bol su ile durulanır.
- **WC Temizleyici:** Sadece aside dayanıklı yüzeylerde kullanılır. Belirtilen oranda hazırlanan ürün yüzeylere fırça ile uygulanır bir süre beklendikten sonra bol su ile durulanır. İyi havalandırılan ortamlarda kullanılmalıdır. Klor (çamaşır suyu) içeren ürünlerle karıştırılması zehirli gaz oluşumuna sebep olur mutlaka eldiven kullanılmalıdır. Cilt ile temasından kaçınılmalıdır.
- **Çekpas:** Yapılan temizlik ve durulamadan sonra kalan suyun giderlere doğru yönlendirilmesinde kullanılır.
- **WC Koku Giderici Askılı:** Banyo ve WClerde kötü kokuların engellenmesinde kullanılır. Ürün ambalajında 2cm*2cm kesilerek tavana yakın asılmalıdır. Elle temasından kaçınılmalıdır.
- **Polimer (Süt) Cila:** Zeminlerin parlatılmasında kullanılır. İyi temizlenmiş zeminlere yeterli miktarda sürülerek kurumması beklenir ve ped ile parlatılır.
- **Paspas Püskülü(Islak Mop):** Yüzeylerin paspaslanmasında kullanılır. Zeminlere sekiz çizilerek uygulanır.
- **Çift Kovalı Paspas Arabası:** Çift kovalı sayesinde temiz ve kirli suyu biriktirir. Mavi kovalı hazırlanan temiz deterjanlı su paspas yardımıyla zeminlere uygulanır. Kirlenen paspas kirli (kırmızı) su bölümünde yıkanıp sıkılır.
- **Kireç Çözücü:** Banyo lavabo ve WClerde biriken kireç kalıntılarını temizlemede kullanılır. Yeterli miktarda kullanılan ürün sünger fırça ile yüzeylere uygulanır ve bol su ile durulanır. İyi havalandırılan yerlerde kullanılmalıdır. Klor (çamaşır suyu) içeren ürünlerle karıştırılması zehirli gaz oluşumuna sebep olur. Mutlaka eldiven kullanılmalıdır. Cilt ile temasından kaçınılmalıdır. **TEMİZLİK SOLÜSYONLARININ HAZIRLANMASI**
- Solüsyon temizlenen bölgeye uygun oranda hazırlanmalıdır.
- Solüsyonun etki edeceği süre iyi bilinmelidir.
- Solüsyon işlemden hemen önce hazırlanmalı uzun süre bekletilmemelidir.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

- Temizlenecek alana göre kova ve bez rengi belirlenmelidir.
- Temizlik malzemeleri kova içinde bırakılmamalıdır.
- Kullanılan solüsyon başka bir solüsyonla karıştırılmamalıdır.
- **ÇAMAŞIR SUYUNUN HAZIRLANMASI**
- Yüzeysel dezenfektanı olarak 1/100' lük çamaşır suyu hazırlanmalıdır.
- Kan ve vücut sıvılarının temas ettiği yüzeylerin temizliğinde 1/10'luk çamaşır suyu hazırlanmalıdır.

YÜZEY VEYA YER	YAPILMA SIKLIĞI	MALZEME VE YÖNTEMİ
BANYOLAR	*En az günde bir kez temizlik. *Her hayvan muayenesinden sonra dezenfeksiyon.	* Su ve klorlu deterjanla temizlenmeli ve 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. * Fırçalayarak ya da ovularak temizlenir.
TUVALETLER	*En az günde iki kez temizlik. *Günde bir kez dezenfeksiyon.	* Su ve klorlu deterjanla temizlenmeli ve 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. Tuvalet fırçaları kuru tutulmalıdır.
LAVABOLAR	*En az günde iki kez temizlik. *Günde bir kez dezenfeksiyon.	* Su ve klorlu deterjanla temizlenmeli 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. Hayvan muayene salonlarında ayrı fırça kullanılmalıdır.
DUVARLAR VE CAMLAR	*En az ayda bir kez temizlik. *Ayda birkez rutin olarak, kan vücut çıktısı ile kontamine olduğunda hemen dezenfeksiyon,	*Tavandan duvara silinmelidir. * Hasta hayvan çıkartıları kontamine olduğunda 1/10 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. Camlar deterjanla silinmelidir.
YERLER	* Günde iki kez, * Gerekirse daha sık,	*Kuru süpürme uygun değildir. *Islak temizlik yöntemi kullanılmalıdır. (Deterjanla ıslatılmış paspaslar) *Deterjana dezenfektan eklenmemelidir, çıkartı, kan vb. varsa 1/10 çamaşır suyu ile silinir. *Elektrikli ıslak vakum süpürgeleri kullanılıyorsa günlük temizlikten sonra 1/100 çamaşır suyu ile dezenfekte edilmelidir. *Yere kan dökülmüşse önce kağıt havlu ile emdirilmeli, 1/10 Çamaşır suyu dökülerek on dakika beklenmeli, 1/100 ç.s ile silinmeli ve temiz su ile durulanmalıdır.

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

YÜZEY VEYA YER	YAPILMA SIKLIĞI	MALZEME VE YÖNTEMİ
MUAYENE ODALARI	* Günde iki kez * Gerekirse daha sık	* Su ve deterjanla yapılan temizlik yeterlidir. * Daha sonra oda havalandırılmalıdır.
KAPILAR	* En az haftada bir kez	* Bir temizlik maddesi ile silinmelidir.
KAPI KOLLARI	* Her gün	* Bir temizlik maddesi ile silinmelidir
ETEJERLER HASTA MUAYENE MASALARI	*Her Muayene sonrası *Muayene masası her hasta hayvan değişimi sonrası	* Bir temizlik maddesi ile silinmelidir.
HAYVAN GÖZLEM KAFESİ	* *Her gün	*Bir temizlik maddesi ile silinmelidir.

T.C.
SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
VETERİNER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

